

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Status

RIKSORGAN FÖR SVERIGES LUNGSJUKA

BARN OCH BLOMMA.

Teckning av V. Djurberg.

socialt - medicinskt:

ETT GLÄDJANDE INITIATIV:

Fattigvårdsinspektören manar landets fattigvårdsmän effektivt hjälpa de lungsjuka

VACKERT RESULTAT AV EFTERVÅRDSKOMMITTÉNS UPPVAKTNING

REFERAT FRÅN KONGRESSEN I ORD OCH BILD

TVÅ LÄKARE OM SOLBAD

litterärt:

Bidrag av bl. a.: KARIN BOYE, ELD, J. A. GÖTH, ALGOT RUHE

KORSORD - SCHACK
PATIENTERNAS SPALT

Rikligt och vackert fotomontage

Nr 7 1939 (20 juli—15 aug.)

Pris 25 öre

ESLÖV**A.-B. LARSSONS JÄRNHANDEL***rekommenderas!*St. Torget 14 **ESLÖV** Tel. Namnanrop**N. J. Forsells Bleck- & Plåtslageri**

REKOMMENDERAS!

Tel. 2 02 **ESLÖV** Tel. 2 02**Eslövs Ängtvätt & Strykinrättning**

Tage Ohlsson

Telefon 2 60 • **ESLÖV** Rekommenderas!**C. G. GRAHNS BAGERI**

REKOMMENDERAS!

Norregatan 49 **ESLÖV** Telefon 5 50**HALMSTAD****Aktiebolaget O. F. Jansson**Brogatan 47 **HALMSTAD** Tel. 703 & 30 73Byggnadsplåtslageri, takmålning samt
alla slags bleck- och plåtarbeten.**DAMSALONGEN CITY**

REKOMMENDERAS!

Specialavd. i skönhetsvård. Manicure, Pedicure och för övrigt
allt inom yrket. Arbetet utföres med de bekvämaste samt
senaste apparaterna inom området.Beställ tid. **BROGATAN 24.** Tel. 37 72.

BETALD ANNONSPLATZ

Eleganta Säsongnyheteri Damkaptyger, Damdräkttyger, Kostymer, överrockstyger,
Klänningstyger.

Lägsta möjliga priser. Rikhaltig sortering.

WALLBERGS FÖRSÄLJNINGSMAGASIN
Storgatan 29 — **HALMSTAD** — Tel. 93**Velocipeder**

bättre och billigare än någonsin!

A.-B. Maskinfabriken REX - Halmstad**Handpumpar - Vattenringpumpar****Frukträdssprutor m. m.****AKTIEBOLAGET M. LUNDRÉNS GJUTERI**Tel. 418 **HALMSTAD** Tel. 449**AUG. BENGTTSSON**Klammerdammsgatan 3 **HALMSTAD****SKÅNSKA HEMBAGERIETS**SMÅBRÖD, KAFFEBRÖD m. m.
bakas alltid i bästa ingredienser.

Tårter och Kransar på beställning. — Bankgatan 1, Tel. 24 07.

HÄLSINGBORG**Monark 1939**

är 1939 års Velociped

A.-B. Cykelfabriken MONARKS FilialSödergatan 86 **HÄLSINGBORG** Telefon 55 33**LUND****A.-B. CARL HOLMBERGS
MEKANISKA VERKSTAD**Bangatan 10 A **LUND**

Tel. Linjevälj. 13, 133, 255, 855

Salanders Fabriksaktiebolag

Huvudaffären tel. 10 17 • Filialen tel. 32 20

Garner, Trika- o. **KEMISK TVÄTT**
Manufakturvaror **LUND** och FÄRGNING**GÖRANSSON & NILSSON****BYGGMÄSTARE**Bytaregatan 6 **LUND** Telefon 21

Nybyggnader — Reparationer

TRYCKSAKER

Telefon 275

AKTIEBOLAGET SKÅNSKA CENTRALTRYCKERIET
Lund**RAMKLINTS KONDITORI**

Mårtenstorget 10

Telefon 664 **LUND** Telefon 664

REKOMMENDERAS!

F. G. EKELUND - Bleck- & PlåtslageriÖ. Mårtensgatan 15 - **Lund**

Telefon 37 77

— REKOMMENDERAS! —

BETALD ANNONSPLATZ

BYGGMÄSTARE**ALFRED JÖNSSON****TULLGATAN 3 a - LUND**

Telefon 6 48

Aktiebolaget Vatten & Värme**CARL HOLMBERG****LUND** - Clementstorget 3 - Tel. 7 52, 12 13, 7 33 (linjevälj.)
KRISTIANSTAD - Västra Storgatan 37 - Tel. 16 52.Värme och sanitära anläggningar. Gas-, Vatten- och Avlopps-
ledning. Telegramadress: **VATTENVÄRME.**

BESÖK OCH REKOMMENDERA

Albin Carlssons Café- & Konditori Tel. 22 74 **Mårtenstorget 6 - Lund** Tel. 22 74

Goda konditorivaror och gott kaffe.

LUND

SIGNE EKBERGS MODEAFFÄR

Kungsgatan 2 - LUND - Telefon 15 89
REKOMMENDERAS!

Låt oss tillverka alla Edra stämpel och stansar för lack-, tvål-, sko- och lädervaror. Kautschukstämpel, Monogram-, inskriptions- och vapengravyrer i guld och silver.

IVAR A. RYDAHLS

Gravyranstalt & Stämpelfabrik

Kraftstorg 2 LUND Tel. 11 92

MALMÖ

Bliv medlem i

SOLIDAR

och

MJÖLKCENTRALEN

ÖLRESTAURANTEN

Amiralsgatan 27 — MALMÖ.
REKOMMENDERAS.

Vältempererade MALT- och LÄSKEDRYCKER
Tel. 299 64.

PARKETT GOLV

Svenska och tropiska träslag

A.-B. WELINDER & C:O
Stortorget 29, Malmö.
Tel. 717 00 (växel)

TANDLÄKARE

J. DESATNIK

(Medl. av Sv. Tandläkareförb.)

Davidshallstorg 9, 1 tr. Mottagning: Vard. 10—1 och 6—8.
Onsd. och lörd. end. 10—1. Annan tid enl. överenskommelse.
Tel. 166 44. Malmö.

FREDRIK NYSTRÖM

Inneh. Erik Rosvall. Kungl. Hovleverantör.
Stortorget 19, Malmö. Tel. "Fredrik Nyström"

Konderver, Delikatesser, Specier, Konfektyrer, Frukt, FRUKTER,
KAFFE, utmärkta kvalitéer från eget rosteri.

BEGÄR

H. OLSSON & C:o's

BRÖD

CARL LUNDS

Stål-, Emalj- och Rostfria kärl

MALMÖ

UTI SOMMARENS SOLIGA DAGAR.....

är cykeln den bästa färdekamraten.
Skall Ni köpa cykel, välj då bland
Fem pålitliga märken

Velocitet - King - örnen - Apollo - Rex
vilka utgöra eliten och vi försälja
Rex och Husqvarna lättviktare. —

Velocitet

Nobelväg. 19, Malmö. Killansgat. 17, Lund

Byggmästare GUNNAR ROTH

Tel. 198 41 Regementsgatan 114 Tel. 198 41

KOSTNADSFÖRSLAG PÅ BEGÄRAN

O. NORMANNS BLOMSTERHANDEL

Malmö: Djäknegatan 7, Tel. 209 07. Blomsterhallen, Skomakaregatan 4, Tel. 281 15. Filla i Lund: L. Fiskareg. 17, Tel. 5.

Rekommenderar sina dagligen nya och friska blommor, såväl snitt- som krukväxter till platsens lägsta priser. Första klassens kransbinderi.

BEG. SKRIVMASKINER

från Kr. 40:—, RÄKNEMASKINER från Kr. 100:—, Full garanti.

ÅTVIDABERGS

Östergatan 1 MALMÖ Tel. 223 64

A. F. LÖVGRENS SJUKVÅRDSAFFÄR

MALMÖ LUND
Västergat. 45 Grönegat. 1
(vid Kungspark.) Bankgat. 10

REKOMMENDERAS
HYGIENISKA ARTIKLAR
Godkänd av Länsstyrelsen

Aktiebolaget

J. PERSSONS Eftr.

MALMÖ

Garn, Vävnader och Tricotage en gros

BETALD ANNONSPLATS

K Ö P

NIVELLA-Strumpan

A E G

Vampyr 300

Den prisbilliga dammsugaren Demonstreras på begäran
Tel. 71 140 ÖSTERGATAN 1 Tel. 71 140

Drick S:t Knuts Vatten och Lemonader

Telefon 211 80

Ni blir nöjd

om Ni bygger ett BORO-HUS, ty Ni erhåller då ett gediget och väl ombonat kvalitetshus.

AKTIEBOLAGET BORO-HUS

Malmökontor: Baltzarsgatan 30 — Malmö.

M A L M Ö

Aktiebolaget Frosts Hudaffär

Södra Förstadsgatan 122. Tel. 206 83 & 240 83.

M A L M Ö.

Uppköper alla slag av råa hudar och skinn ävensom kanin-, har- o. viltskinn.

B. Månssons Glasmästeriaffär

östra Förstadsgatan 52, Malmö. Tel. 243 97 (ankn. verkstaden)

B I L R U T O R

AKTIEBOLAGET SANA - Malmö

KALENDEGATAN 18

GAS
VATTEN
AVLOPPS
VÄRME

LEDNINGAR

GAS
VATTEN
AVLOPPS
VÄRME

A. MALMGRENS RÖRLEDNINGSVERKSTAD

Celsiusgatan 4 B — Malmö

UTFÖR ALLA SLAGS RÖRLEDNINGARBETEN

Tel. 168 23

L. HALLBERGS Bleck- & Plåtslageri

Utför allt vad som till yrket hörer.

Specialité: **BILBLECKSLAGERI.**

Kontor och verkstad:

St. Trädgårdsgatan 1 b — M A L M Ö — Tel. 225 85.

H. LARSSONS MEJERI AKTIEBOLAG

försäljer

SMÖR — MJÖLK — GRÄDDE samt

KONTROLLMJÖLK från Sjötorps Gård.

Som frukostdryck använder Ni fördelaktigast

LJUNGS CACAO

som är utmärkt god och därtill mycket närande

Byggmästare TAGE NILSSON

ALRUNEGATAN 18 - MALMÖ

Utför nybyggnader, reparationer etc.

A. J. EKSTRÖMS JÄRNHANDEL

Hörnet av Förenings- och Amiralsgatorna

Telefon 233 58

REKOMMENDERAS

Teaterkaféet - Pildammarna

REKOMMENDERAS

Säsong 1:a Maj och Sept.

Olga Hellqvist

FOTO GRAMMOFON RADIO

FRAMKALLAR — KOPIERAR — FÖRSTORAR

STÖLTENS

Gust. Ad. Torg 47
Hamngat. 1

Tel. 710 80

ö. Förstadsg. 29
Bergsgat. 3

Malmö Grus A.-B.

Stormgatan 4 - Malmö

Telefon 29 113, 25 234

CELSIUS

Värme-, Gas-, Vatten-, Avloppsledningar.

Nyanläggningar, Moderniseringar, Reparationer.

MALMÖ 247 60 - GÖTEBORG 710 20

Lund 14 01 - Karlskrona 20 19 - Örebro 49 10 - Linköping 36 30

Paulsson & Månsson - Tapetserarfirma

Butik o. Verkstad Östergatan 3, Malmö
Telefon: Verkstad 254 29, Bostad 122 31

Omstoppning och omklädsel av möbler, resår- och tagelmadrasser, rullgardiner, draggardiner samt markiser på beställning, leverans och påläggning av linoleummattor. Levererat och pålagt linoleummattor till ett flertal statliga och kom. verk och inr.

Malte Hultén - Malmö 6

Specialfabrik för alla sorters

SKINNKLÄDER

Dekorationsmålare ERIC APPELGREN

HANTVERKAREGATAN 18 - MALMÖ

— Konstnärliga dekorationer —

Telefon 195 61

Kaffe- & Kolonial Aktiebolaget

MALMÖ

Tel. 230 71, 225 82, 167 71, 180 95 (Linjevälj.)

Försäljer i parti:

KAFFE — FRUKTER — SPECERIER — KONSERVER

Marmor, Kalksten o. Granit

Ingenjörsfirma H. Svensson

Villa Daisy, Mariedalsvägen

M A L M Ö

Tel. 153 80

DUX-märket

borgar för god kvalitet — största ändamålsenlighet — vare sig det gäller madrasser, kuddar, fätöljer eller ottomaner.

Sängkläder från **DUX** — Husmoderns stolthet

MADRASSFABRIKEN DUX AB

MODERNA MÖBLER

för heminredning och komplettering

A. P. GYLLÉNS MÖBLERINGSAFFÄR

Malmö. Tel. 224 92

Utställning o. kontor: Amiralsg. 15. Fabrik: Majorsgatan 15.

RING 716 00

vid behov av

Byggnadsmaterial, Byggnadsbeslag, Golvbeläggning, Gasspisar m. m. Största sortering. — Lägsta priser.

HERBERT BJÖRLING Aktiebolag
Kalendegatan 17. Malmö.

OLOF HANSSONS BILVERKSTAD

Slussplan, MALMÖ. Telefon 271 26. Bostad Kvarnby 212.

Bensin, oljor, gummi och alla tillbehör.

Specialverkstad för
Dodge, Chrysler, Plymouth, Renault.

Skydda de friska
genom att effektivt
hjälpa de sjuka!

JULI 1939

Utkommer en
gång i månaden
2:dra årgången

Status

RIKSORGAN FÖR SVERIGES LUNGSJUKA

Redaktör och ansvarig utgivare:
JOHANNES SANDRÉN

Telefon: 41 39 99 · Postgiro 154420
Götgatan 83 II, Stockholm

"De Lungsjukas Eftervårdskommitté"
De Lungsjukas Riksförbund

Ett glädjande initiativ

Statens fattigvårdsinspektör, byråchefen i Socialstyrelsen Otto Wangson, är en man, som redan tidigare under sin verksamhet i rikets andra stad visat, att han har en positiv inställning till de samhällsliga problem, vilkas handläggning han satts att övervaka. Det var därför i förhoppning om intresse och förståelse från hans sida för de svårigheter, de lungsjuka ha att kämpa emot, De Lungsjukas Eftervårdskommitté den 4 jan. i år vände sig till Fattigvårdsinspektören med en vädjan om medverkan till en bättre tingens ordning för landets lungsjuka understödstagare.

Denna vår förhoppning kom icke heller på skam. Redan i mars månad hade fattigvårdsmyndigheterna i Stockholms stad begynt en omprövning av de understöd, som utbetalas till lungsjuka eller f. d. lungsjuka, vilka för sin försörjning äro beroende av fattigvården, och i dagarna har — som på annan plats i detta nummer omtalas — Socialstyrelsens byrå för fattigvårds- och barnavårdsärenden i cirkulär till landets alla fattigvårdsmyndigheter givit direktiv enligt de önskemål, som beträffande de lungsjukas fattigvårdsunderstöd vid uppvaktningen den 4 jan. framfördes av De Lungsjukas Eftervårdskommitté. I detta cirkulär framhålles nämligen bl. a., att där understöd åt lungsjuka eller f. d. lungsjuka äro erforderliga, dessa bör givas sådan storlek, att de icke endast nödortvigt räcka till, vad som i normala understödsfall anses som erforderligt uppehälle utan även till de *mer behov*, som tuberkulosen skapar, d. v. s. i första rummet en högvärdigare föda och bättre bostadsförhållanden.

Nu kunde man tycka, att en sådan anmaning från fattigvårdsinspektörens sida borde vara överflödig. Den upplysning om lungtuberkulosens intima sammanhang med sociala förhållanden och om de lungtuberkulosas behov för att kunna undertrycka

sjukdomen, som år efter år bedrivits och bedrivs här i landet, borde åtminstone i någon mån ha trängt även till de mest avlägsna orter och satt spår i form av förståelse från fattigvårdsmyndigheternas sida för just dessa *mer behov*, lungtuberkulosen skapar. Man skulle kunna tycka, att primärkommunerna i solidaritet med landstingen såge sig angeläget vara att se till, att de stora anslag, som av de senare årligen ställas till förfogande för en rationell sanatorie- och dispensärvård, icke gaves ut förgäves. Ty detta blir otvivelaktigt fallet då en lungsjuk, som för dyra pengar vårdats på sanatorium, blir utlämnad åt ett liv i försakelse och armod efter sanatorievistelsen och blir försatt i en ekonomisk situation, som på grund av missriktad sparsamhet från hemkommunens sida förr eller senare får till följd en ny sanatorievistelse med nya kostnader för stad eller landsting eller — i sämsta fall — en gravplats på hemkyrkogården.

Vi få i stället dagligen och stundligen i vårt arbete för de lungsjukas eftervård erfarva nya bevis på bristande förståelse, ja, rent av liknöjdhet från fattigvårdsmyndigheternas sida, inte bara ifråga om fattigvårdsmyndigheter i avlägsna landskommuner utan även i städer och samhällen, som berömma sig av välordnad socialvård. Detta må bero på slentrian, på bristande kunskap om lungtuberkulosens sociala problem, på missriktad sparsamhet — i varje fall är en sådan anmaning som den Fattigvårdsinspektören nu utsänt, i högsta grad påkallad.

Det är vår förhoppning, att Socialstyrelsens ovan nämnda cirkulär n:r 76 skall medföra önskad effekt. Det är nödvändigt att från kommunernas sida — i avvaktan på andra åtgärder, vilka, som vi hoppas, skola för alltid befria de lungsjuka från fattigvården — något göres och göres snart.

J. S—n.

En offensiv mot tuberkulosen

Rätt tillämpad innebär den nya tuberkulosförordningen — som fr. o. m. nästa års början träder i kraft — att en stor offensiv då inledes mot den fruktade folksjukdomen, skriver tidningen *Norrskensflamman*, och fortsätter:

Liksom nästan alltid när det gäller sociala reformer är emellertid det praktiska genomförandet i stor utsträckning beroende på åtgärder från kommuner och landsting. Man kan vänta att den nya tuberkuloslagens ikraftträdande kommer att medföra ett mycket större behov av vårdplatser än tidigare. Redan den nya organisationen av dispensärväsendet har lett härtill, och ändå är ju de därigenom vidtagna åtgärderna för det första helt nyligen påbörjade och för det andra säkert inte av samma effektivitet, som läkarnas och dispensärorganisationens samverkan i den form, tuberkuloslagen föreskriver.

Efter att ha påpekat, att denna fråga ytterst blir en kostnadsfråga, framhåller den citerade tidningen vidare, att

”skall den inledda offensiven få avsedd omfattning och verkan, så gäller det också att landstingen står i paritet med den sociala vidsyn och grundlighet, som präglat den nya tuberkuloslagstiftningen. Vi äro inte blinda för dess brister, främst bestående däri, att inte staten helt övertagit kostnaderna för tuberkulosens bekämpande, eller att ej lagen förbundits med särskilda hjälpåtgärder åt de svårast hemsökta landsdelarna.”

Bacillskräckens offer

Man har gjort en ny undersökning beträffande lungsjuka i Danmark och därvid frågat patienterna om deras egen tanke om sjukdomen, skriver tidn. *Arbetaren*. Det visar sig att de sjuka äro utom sig av fruktan för sitt lidande. Inte på grund av smärtorna eller ens för döden. Men de äro rädda för att någon skall få reda på deras tillstånd, så att de bli avskedadade från sina anställningar. Man har tjugotals fall då unga män och kvinnor dolt sina symptom och låtsas vara friska och krya just av den an-

ledningen. När de äntligen blivit ”avslöjade” har det varit för sent.

Företeelsen är tyvärr icke egenartad för vårt södra grannland. Dessa offer för människors oersonliga bacillskräck förekomma i riklig mängd även i vårt land. Där om skulle säkerligen en allmän tuberkulosundersökning ge klart besked.

Läkarnas rättsstrid

Att allmänheten på ett alldeles särskilt sätt intresserar sig för den uppkomna konflikten vid Serafimerlasarettet, där 14 underläkare sagt upp sina platser på grund av riksdagens beslut att vidtaga en reducering av 50 proc. beträffande intyggersättningen, får man inte förundra sig över, skriver *Svensk Sjuk-kasse-Tidning*.

Då statsmakterna mot medicinalstyrelsen, vederbörande försäkringsanstalter, sjukhusdirektionen och en motion, väckt i riksdagen, det oaktat beslutat denna reducering, måste detta självfallet leda till en åtgärd från de berörda läkarnas sida. Det kan icke vara till nytta för värden av de sjuka, att dessa unga läkare på detta sätt underbetalas, då man vet, att medborgare med en mycket kortare och mindre dyrbar utbildning kunna komma upp till inkomster, som vida överstiga vad en ung läkare i sina djärvaste förhoppningar kan tänka sig.

Ser man denna fråga mot bakgrunden av vad kvacksalvare kunna förtjäna på enfaldiga människors godtrogenhet, ställes ju denna konflikt vid Serafimerlasarettet i den bjärtaste belysning.

Tuberkulosundersökningen obligatorisk för Stockholms studenter? I en skrivelse till Stockholms studentkårers förbundsstyrelse föreslår biträdande läkaren vid Stockholms studentkårers hälsovårdsbyrå, dr Ebbe Nyman, att tuberkulosundersökningarna skola göras obligatoriska för alla Stockholms studenter med undersökning varje år.

FALUN

~ Bennströms Limpor ~

Nytt glädjande resultat av Eftervårdskommitténs uppvaktning hos Fattigvårdsinspektören

Cirkulär till landets fattigvårdsstyrelser från Socialstyrelsen

"Hänsyn bör tagas till de merbehov tuberkulosen skapar"

Samarbete mellan fattigvård och dispensär bör etableras — De sjuka bör skänkas stöd i sin strävan att återgå till förvärvslivet — Skäligt att patienterna få fickpengar under sanatorievistelsen

Byråchefen
Otto Wangson.

Den aktion, som igångsatts av De Lungsjukas Eftervårdskommitté för beredande av bättre levnadsförhållanden för landets lungsjuka i avvaktan på att andra anordningar komma till stånd och som inleddes med en uppvaktning hos statens fattigvårdsinspektör i januari i år, har, som vi förut meddelat, bl. a. medfört, att en omprövning av de understöd, som utbetalas till lungsjuka i Stockholms stad, ägt rum och fått till resultat, att man härvidlag tagit hänsyn till de merbehov, som lungtuberkulosen skapar för lungsjuka understödstagare.

Enligt vad Tidskriften *Status* erfarit har i dagarna Eftervårdskommitténs uppvaktning lett till ett nytt glädjande resultat i det att nu även *landsortens* fattigvårdsstyrelser genom åtgärder av fattigvårdsinspektören, byråchefen Otto Wangson, fått uppmärksamheten riktad på samma fråga.

I Socialstyrelsens byrå för fattigvårds- och barnavårdsärenden cirkulär n:r 76, juli 1939, har fattigvårdsinspektören nämligen givit sådana direktiv åt landets fattigvårdsstyrelser, att, om de efterföljas, även de landsortens lungsjuka som uppbära fattigvårdsbidrag, torde komma att få glädja sig åt betydligt förbättrade levnadsförhållanden.

I detta cirkulär framhåller byråchefen Wangson nämligen, att fattigvårdsstyrelserna vid sin understödsverksamhet böra i högre grad än hitintills överallt skett, taga tillbörlig hänsyn till de särskilda faktorer av psykologisk och medicinsk art som motivera en i viss mån särpräglad behandling av de tuberkulossjukas understödsproblem. "Det vore", heter det, "en både ur humanitär och samhällsekonomisk synpunkt otillfredsställande ordning om en tuberkulospatient, som utskrivits med återvunnen eller starkt förbättrad hälsa från ett sanatorium, skulle där-

efter lämnas utan tillräckligt stöd av samhället, varigenom de genom en omsorgsfull och dyrbar sjukvård kunna resultatet skulle kunna spolie-ras eller äventyras. Lika viktigt är givetvis att den sjuke på ett tidigt stadium erhåller effektiv hjälp till botande om möjligt av sjukdomen. Där understöd äro erforderliga böra dessa där-för givas sådan storlek, att de icke endast nöd-torftigt räcka till vad som i normala under-stödsfall anses som erforderligt uppehälle utan även till de merbehov som tuberkulosen skapar, d. v. s. i främsta rummet en högvärdi-gare föda och bättre bostadsförhållanden."

Vi återgiva här nedan cirkulärskrivelsen in ex-tenso med uttalande av den förhoppningen, att den-samma skall — icke minst för landsortens del — medföra en ny och bättre ordning, då det gäller un-derstödsfrågor, som beröra arbetsoförmögna lung-sjuka eller f. d. lungsjuka medborgare.

"Vid uppvaktning för statens inspektör för fattig-vård och barnavård har De lungsjukas eftervårds-kommitté, representerande ett 60-tal sanatoriepati-entföreningar över hela landet, till inspektören över-lämnat en skrivelse, däri göras vissa erinringar rö-rande fattigvårdens verksamhet för de lungsjuka. Det anmärkes i skrivelsen att de fattigvårdsunder-stöd, som för närvarande utanordnas av fattigvårds-styrelserna till lungsjuka och f. d. lungsjuka ofta synas vara så lågt tilltagna, att en konvalescent, som för sin försörjning är beroende av fattigvården, ej sällan utsättes för risken av recidiv på grund av att levnadsstandarden med hänsyn till sjukdomens art blir otillfredsställande. Vidare framhålles möjlig-heten av att fattigvården, genom att lämna bidrag till yrkesutbildning, skulle kunna medverka till att återföra den tillfrisknande till förvärvslivet.

Den samhälleliga tuberkulossjukvårdens mål bör väl vara, heter det i skrivelsen, att den sjuke, efter

Stockholms Läns Brandstodsbolag

1 8 4 4

Försäkringssumma den 31 december 1937

Kronor 623,000,000:—

Tecknar försäkringar inom Stockholms län

Kontor i Stockholm:

Jakobsgatan 14 - Tel. 10 13 57, 10 13 58

det att han blivit i görligaste mån återställd, återföres till förvärvslivet. Fattigvårdens huvudsakliga uppgift i denna vård skulle då bli att se till den, som utskrivs från sjukhus och saknar egna försörjningsmöjligheter, skall kunna bibehålla sin arbetsförmåga i väntan på att han — eller hon — kan erhålla ett lämpligt arbete, alltså att konservera arbetskraften. Man bör dock inte låta det stanna endast vid detta. Fattigvården borde även i lämpliga fall ta initiativ till att bättre anpassa konvalescenten efter det moderna näringslivets krav genom att bereda honom den yrkesutbildning, som kan visa sig önskvärd.

Inspektören finner de av eftervårdskommittén anförda synpunkterna i hög grad behjärtansvärda och rekommenderar dem hos landets fattigvårdsstyrelser till beaktande.

Vid sin understödsverksamhet böra fattigvårdsstyrelserna sålunda, i högre grad än hitintills överallt skett, taga tillbörlig hänsyn till de särskilda faktorer av psykologisk och medicinsk art som motivera en i viss mån särpräglad behandling av de tuberkulossjukas understödsproblem. Det vore en både ur humanitär och samhällsekonomisk synpunkt otillfredsställande ordning om en tuberkulospatient, som utskrivits med återvunnen eller starkt förbättrad hälsa från ett sanatorium, skulle därefter lämnas utan tillräckligt stöd av samhället, varigenom de genom en omsorgsfull och dyrbar sjukvård kunna resultaten skulle kunna spolieras eller äventyras. Lika viktigt är givetvis att den sjuke på ett

tidigt stadium erhåller effektiv hjälp till botande om möjligt av sjukdomen. Där understöd äro erforderliga böra dessa därför givas sådan storlek, att de icke endast nödtorftigt räcka till vad som i normala understödsfall anses som erforderligt uppehälle utan även till de *merbehov* som tuberkulosen skapar, d. v. s. i främsta rummet en högvärdigare föda och bättre bostadsförhållanden. En god beklädnad hör även hit.

Det bör vara våra fattigvårdsstyrelser angeläget att se till att eventuellt förefintliga brister i nu berörda hänseenden så långt som möjligt avhjälpas. Samarbete mellan fattigvårdsstyrelse och dispensär bör överallt etableras för vinnande av ett gott resultat av den såväl förebyggande som eftervårdande verksamheten på detta område.

I skrivelsen från eftervårdskommittén framföres jämväl önskemålet, att alla tuberkulossjuka under sanatorievistelse skola erhålla något mindre belopp per månad som fickpengar av respektive kommun att användas för anskaffande av t. ex. smärre toalettartiklar, för brevskrivning m. m. Önskemålet synes skäligt och bör beaktas.

Vad slutligen angår det i skrivelsen uttalade önskemålet om fattigvårdens medverkan för tuberkulokonvalescentens återanpassning till arbetslivet genom hjälp till anskaffande av för hans hälsotillstånd lämpligt arbete och för yrkesutbildning förstår inspektören väl de svårigheter, som kunna möta härvidlag, men lägger fattigvårdsstyrelserna på hjärtat att ägna all uppmärksamhet åt detta spörsmål. En direkt anvisning härom finnes för övrigt redan i 26 § fattigvårdslagen, som föreskriver att vid fattigvårdens handhavande bör fattigvårdsstyrelse låta sig angeläget vara att lämna understöd på sådant sätt, att den behövande så vitt möjligt må bliva i stånd att för framtiden genom eget arbete försörja sig och de sina. Fattigvårdsstyrelserna böra sålunda skänka de tuberkulossjuka allt stöd i deras strävanden att återgå till arbetslivet."

En tuberkulokongress i Trondheim i Norge, med deltagande av läkare från hela Norden, hölls i midsommarhelgen. Vid kongressen behandlades två huvudämnen, uppdelade på två dagar. Första dagens ämne var Förhållandet mellan primärinfektioner och destruktiv lungtuberkulos. Här belystes utvecklingen av sjukdomen hos de patienter, vilkas första infektion kan bestämmas till tiden, d. v. s. hur prognoserna visa sig hålla. Andra dagens ämne var "Thoracoplastikens medicinska indikationer" (thoracoplastik kan översättas med revbensoperation, vid vilken man tar bort några revben på den sjuka sidan och kväver lungan).

Ett mycket intressant föredrag hölls av överläkare Carstensen från Sandträskes sanatorium om Lung-echinococce. Det är en sjukdom som orsakas av maskar i inälvor hos hundar och förekommer hos lappbefolkningen i norra Skandinavien. Sjukdomen yttar sig på så sätt, att det bildas blåsor i olika organ. Den är känd på andra håll i världen men man har inte vetat att den är så utbredd i norra Skandinavien som dr Carstensen påvisat.

Riksförbundets första kongress blev intressant och givande

27 av till Förbundet anslutna föreningar hade sänt ombud —
Stadgar antagna — D:r Neander höll intresseväckande föredrag om eftervårdsfrågan — Nästa årsmöte i Göteborg?

De Lungsjukas Riksförbunds första kongress öppnades lördagen d. 15 juli å Sv. Läkarsällskapets lokaler i Stockholm. Ombud för 27 föreningar voro närvarande förutom andra deltagare från dessa föreningar och enskilda medlemmar, tillsammans ett 40-tal. Därbland märktes ombud från landets nordligaste central-sanatorium, Sandträsk, som också är det största landsortsanatoriet. Förutom patientföreningarna voro centralorganisationerna i Göteborg och Malmö samt konvalescentföreningen i Lund representerade.

På grund av förfall för ordföranden, herr Sven Tenvall, som först senare hade tillfälle att infinna sig öppnades kongressen kl. 11,30 av Förbundets sekreterare, J. Sandrén, som hälsade kongressdeltagarna välkomna under uttalande av den förhoppningen att kongressen och de beslut som därvid fattades skulle bli lyckosamma för Förbundets fortsatta utveckling. Tal. lämnade även en kort redogörelse för det arbete som av Eftervårdskommittén utförts under detta år.

Till ordförande att leda förhandlingarna valdes förutom Förbundets ordinarie ordförande, Sven Tenvall, J. Hilmersson, Göteborg.

Med en kort rast pågingo förhandlingarna till kl. 5 e. m. Därvid fastställdes bl. a. efter en längre principdebatt slutgiltiga stadgar för Förbundet och valdes ledamöter i De Lungsjukas Eftervårdskommitté, som enligt de nya stadgarna är Förbundets verkställande organ.

Till ledamöter i E. K. valdes: För landsorten Rud. Zetterlund, Göteborg, C. Rosendahl, Malmö, Rune Johansson, Eksjö, Olle Bergström, Sandträsk, Gustaf Björkander, Växjö, och Hjalmar Nordmark, Löt, Malmby, med J. Hilmersson, Göteborg, J. B. Ahlblom, Malmö, Ferdinand Henning, Mälilla, O. Lundberg, Nyland, Gösta Karlsson, Blommenhov, Nyköping, och Tage Hjortman, Eksjö, som suppleanter.

För Stockholms stad och län: Erik Johansson, Söderby, Bror Karlsson, Länssanatoriet, Uttran, Yngve Åkerlund, Uppl.-Väsby, Nils Gustafsson, S:t Görän, Otto Karlsson, Söderby, och Eskil Samuelsson, Väsby, med Lundqvist, Söderby, Forsström, Uttran, Emrik Andersson, Väsby, Krafft, S:t Görän, Schrö-

Vår första förbundskongress är nu blott ett minne, men ett ljus och angenämt sådant. Där- om voro samtliga de 40 deltagarna, representerande 27 av Förbundets c:a 50 föreningar och organisationer, ense. Förhandlingarna präglades av ett varmt intresse, entusiasm och optimism. Debatterna voro sakliga och givande, anordningarna vällyckade; allt gick väl i lös.

Detta nummer av "Status" har med avsikt försenats för att vi i julinumret skulle få tillfälle att referera kongressförhandlingarna, men detta referat måste av tekniska skäl bli kortfattat. Protokoll från förhandlingarna tillställs emellertid samtliga medlemmar före den 15 aug. Vi bli även i kommande nummer i tillfälle att återkomma till kongressen.

der, Söderby, och Ulldal, Uttran, som suppleanter.

Dessutom består E. K. av ordf., sekr. och kassör i Förbundet. Dessa äro även ledamöter av V. U.

Till ledamöter i verkställande utskottet valdes Erik Johansson, Söderby, Bror Karlsson, Uttran, Nils Gustafsson, S:t Görän, och Yngve Åkerlund, Uppl.-Väsby.

Slutligen höll redaktören för Förbundets tidskrift, J. Sandrén, ett inledningsanförande till en diskussion om åtgärder för att få förbundets tidskrift "Status" mera spridd.

I anledning härtill antogs följande resolution, vilken genom T. T. skulle tillställas pressen:

RESOLUTION.

De Lungsjukas Riksförbund — som är en sammanslutning av landets sanatoriepatientföreningar och andra de lungsjukas organisationer — samlad till kongress i Stockholm, får härmed uttala sitt livliga ogillande av de privatgeschäft, som ockra på allmänhetens medlidande med de lungsjuka genom att utgiva och försälja diverse publikationer som exempelvis "Sanatoriebladet" i Stockholm och "Den Lungsjukes Tidning" i Malmö. Allmänheten får nämligen gärna den uppfattningen, att de lungsjukas organisationer stå bakom och stödja dessa tidningar.

De Lungsjukas Riksförbunds enda organ är "Status", som äges av Förbundet och utgives av Förbundet och dess verkställande organ, "De Lungsjukas Eftervårdskommitté" i Stockholm. Med undantag av de publikationer, vilka företrädesvis till jul utgivas av landets patientföreningar och andra de lungsjukas organisationer har ingen annan tidning än "Status" existensberättigande som organ för landets lungsjuka och De Lungsjukas Riksförbund.

Kongressen vill dessutom fästa allmänhetens uppmärksamhet på, att Förbundet icke har något som helst att skaffa med det s. k. Tuberkulosvårdens Sociala Riksförbund.

NÅGRA KON- SOM TECKNAREN

DR. G. NEANDER

RED. SANDRÉN

ROSENDAHL
MALMÖZETTERLUND
GÖTEBORG

E. K. fick i uppdrag att bestämma plats för nästa årsmöte. Rud. Zetterlund, Göteborg, meddelade, att göteborgsföreningarna säkerligen med glädje skulle se att detta förlades till Göteborg.

Efter förhandlingarnas slut intogs gemensam middag på Restaurant W. 6.

Vid söndagens förhandlingar

kunde Förbundet som sin gäst hälsa d:r G. Neander i Nationalföreningen mot tuberkulos. Ordf., Sven Tenwall, frambar kongressens varma tack till d:r Neander för att han t. o. m. avbrutit sin semester och rest upp till Stockholm för att inför kongressen lämna en redogörelse för den utredning angående förbättrad tuberkuloseffervård, som utförts av Nationalföreningen och vilken genom en egendomlig tillfällighet utkommit i tryck samma dag som Riksförbundets kongress öppnades. Vi lämna här nedan ett mycket kort referat av d:r Neanders föredrag, men till det betänkande som låg till grund för detta samt till den därpå följande diskussionen skola vi i kommande nummer ägna stor uppmärksamhet och utförliga artiklar.

Kongressen avslutades vid 4-tiden på söndagseftermiddagen. Härefter hade E. K. konstituerande sammanträde.

Till kongressen ingingo hälsningstelegram från tuberkulospatienterna å Sabbatsbergs sjukhus, Stockholm, samt från St. Ekebergs Patients Understödsförening, Axvall.

Från de olika ombuden framfördes vid kongressen hälsningar från resp. föreningar och sanatorier.

Nationalföreningen föreslår:

Yrkerskola på Spenshult — Eftervårdshem i varje län

Snar lösning av understödsfrågan anbefalles

Utredningen inriktar sig på två huvudproblem, förbättrade arbetsmöjligheter och en understödsverksamhet, som kan bättre än hittills tillgodose de skilda behov, som kan uppkomma genom sjukdomen.

Vid träffande av de kollektiva arbetsavtalen bör mera avseende än hittills tas till den genom tuberkulos uppkomna partiella arbetskraften. Större utrymme bör således beredas denna vid avtalens tillämpning. Ett flitigt samarbete mellan den offentliga arbetsförmedlingen samt sjukhus och dispensärer anbefalles även. Inrättande av kuratorsbefattningar vid centraldispensärerna föreslås, bl. a. i syfte att främja de tuberkulösa förvärvsmöjligheter i "öppet" arbete i industri och hantverk.

Spenshult blir yrkerskola

I utredningen framlägges en plan på en yrkerskola med internat för sådana tuberkulösa, som vid avgång från sanatorierna ägnar sig för yrkesutbildning men som på grund av sitt hälsotillstånd bör stå under kontinuerlig läkaruppsikt under en längre tid och därför icke kan hänvisas till allmänna yrkes- och lärlingsskolor. Huvudsakligen av ekonomiska skäl begränsas de nuvarande planerna till en sådan skola, benämnd yrkeskolesanatorium. Efter samråd med Jubileumssanatoriernas

(Forts. å sid. 16.)

GRESSDELTAGARE K:SON SÅG DEM

HILMERSON
GÖTEBORGJOHANSSON
EKSJÖJOHANSSON
SÖDERBYBJÖRKANDER
VÄXJÖ

SOLEN- den goda och farliga

Överdrivet solbadande aktiverar tuberkulos. — Tag termometern med på semestern!

50 procent av alla människor gå med inkapslad tuberkulos!

Sommaren, den ljuvliga, med blånande himmel och strålände sol är här. Solbelysta strandklippor och plager fyllas dagligen av soldyrkare av alla åldrar och kön — badsången står nu i sitt flor.

Solen, allt livs källa, är under den korta sommaren föremål för en kult, som knappast står urtidens soldyrkande efter i intensitet. Medan nittonde århundradets människor, enkannerligen damerna, ängsligt skyddade sin vita hy för sommarsolens strålar, möta vi, sena tiders barn, samma ljuskälla med obetäckt huvud och nakna lemmar, ja, en del verkliga "solvänner" i paradisk nakenhet.

Modet föreskriver en solbrynt hy i detta frisksportens århundrade, och varje modern ung man och kvinna ser sig därför angeläget vara att snarast möjligt och till varje pris då säsongen nalkas skaffa sig den åtrådade modefärgen.

Att "se brun ut" gör otvivelaktigt ett "friskt" intryck, och att "sol är hälsa", därom torde väl i stort sett icke råda mer än en mening. Fram-

förallt har sol- och ljusbehandlingen som bekant varit till stor välsignelse då det gäller att bota ledgångstuberkulos. Däremot äro meningarna mycket delade angående solbadens liksom sol- och ljusbehandlings värde som terapeutiskt medel vid lung-tuberkulos. Om därvidlag "solen botar" eller icke — därom tvista de lärde.

Dock är det en iakttagelse, som torde ha gjorts av mer än en "sanatoriehabitué", att överdrivet solbadande på ligg-hallen eller annorstädes många gånger medfört blödningar för den oförsiktige och särskilt för sådana patienter, som "ha lätt" för blödningar. Det gäller därför framförallt för varje lungsjuk, att vis å vis den ofta farliga solen noga följa och iakttaga läkarens råd och föreskrifter. Att sanatoriepatienten skall göra detta, faller ju av sig självt, men även personer med läkt tuberkulos böra vara mycket försiktiga.

Vi publicera här uttalanden i den aktuella frågan av tvänne läkare, det ena av med. d:r M. Simon och det andra av med. d:r J. Möllerström.

D:r M. Simon.

**"Feber av solbad
farligt symptom"**

Ett kort solbad skadar ingen. Det är de långa som äro farliga, ej blott på grund av risken att förbränna huden och dylikt. Nej, skadan kan vara mycket allvarligare. Hälften av oss har haft en släng av tuberkulos, det är en känd sak att 50 proc. gå med en inkapslad tuberkulos. För dessa 50 proc. är all sorts strålbildning farlig, om den inte sker med måtta. Tuberkulosen kan flamma upp vid för långa solbad eller åstadkomma en körtelinfektion. Märker man minsta febersymptom

(Forts. å sid. 14.)

D:r J. Möllerström.

**"Rätt använt är lju-
set värdefullt"**

Meningarna om ljusets värde som läkemedel äro för närvarande mycket delade. De övertygade ljusentusiasterna se i ljusbehandlingen ett universalmedel, som kan brukas i tid och otid. Andra förneka däremot ljusbehandlings värde och skriva den närmast på humbugsmedicinens konto. De finna ett stöd för sin uppfattning i en ovederhäftig reklam för allsköns lampor och strålar. Som ofta ligger emellertid sanningen på halva vägen. Det är ej någon tvekan om, att ljuset

(Forts. å sid. 14.)

ARBETE...

Arbete...

Hur många gå i detta nu och drömma om en chans till sysselsättning? Säkert kunna de enbart i vårt land räknas i tiotusental — trots högkonjunkturen. De flesta komma väl ej med i den offentliga statistiken, många av den anledningen, att de ej räknas som arbetsföra. Invaliditet är emellertid ett högst länjbart begrepp. Största delen av dem, som nu räknas som "invalider", kunna säkerligen sköta en eller annan sysselsättning, om de kunna finna en sådan.

Arbete är en ingrediens i livet, som är nödvändig för att en människa ska bli lycklig — om hon nu kan bli det. Det är genom arbetet — livsuppgiften — man känner sig knuten till kollektivet, mänskligheten, samhället. Genom arbete känner man, att man drar sitt strå till stacken i folkhushållet. Längtan till arbete är en sund och naturlig drift. Förefintligheten av denna är väl den viktigaste förutsättningen för att en människa ska kunna bli en god samhällsvarelse.

Det är därför arbetslösheten blir en sådan katastrof i en människas liv: skapar- och verksamhetsdriften undertrycks och individen känner sig avstängd från samhällsgemenskapen.

Man kan väl förstå, att människor gripa efter de mest förtvivlade utvägar, då det gäller att skaffa sig arbete. Med arbetslöshet följer i allmänhet fattigdom. Men kan en arbetslös skrapa ihop litet pengar, är han ofta villig att offra dessa för att få ett arbete. Dagligen kan man också i tidningarna se annonser om fast anställning för den, som kan skaffa ett kapital på något tusen.

Vad kan en arbetsgivare mena med ett sådant erbjudande? Han kan i varje fall inte räkna med att få tag på verkligt högklassig arbetskraft på denna väg. Den verkligt förstklassiga arbetskraften finner lätt sysselsättning utan kapitalinsats, åtminstone inom de flesta yrken. I regel är det väl — såvida det inte gäller rena bluffen — fråga om en företagare, som befinner sig i finansiella svårigheter. Frågan är då den, om denna kapitalinsats inte blir bara en tillfällig hjälp. Skulle så vara fallet, torde framtidsutsikterna liksom utsikterna att få igen det insatta kapitalet vara minimala.

Men frånsatt detta kan alltså en företagare vara villig att anställa en mindre kompetent arbetskraft mot kontant erkänsla. Kapitalinsatsen kan då betraktas som en kompensatiön för den bristande yrkesskickligheten.

Man kan också få se arbetslösa, som erbjuda sig att betala en summa till den, som kan skaffa dem arbete. Såvida en arbetsgivare själv tar emot denna ersättning, kan man se saken på samma sätt som förut: mindre kompetent arbetskraft betalar lärlingpengar. Men om någon enbart på grund av ersätt-

ningen hjälper vederbörande till en anställning i exempelvis allmän tjänst, då måste företeelsen nämnas vid sitt rätta namn: mutor, korrupktion.

Nej, som förut framhållits, kvalificerad arbetskraft behöves i regel inte under rådande förhållanden köpa sig ett arbete. Tvärtom har inom de flesta yrken under de senaste åren brist på yrkeskunniga arbetare gjort sig kännbar. Att vi trots detta under högkonjunkturen måst dragas med en rätt stor arbetslöshet beror till stor del på att de arbetslösa inte haft sådana kvalifikationer, att de kunnat söka de arbeten som erbjudits. Man kan icke skicka en stenarbetare eller icke yrkesutbildad att söka arbete som svarvare eller rörmokare. Vidare beror arbetslösheten många gånger på att vederbörande visserligen har yrkesbildning, men han kan av olika anledningar inte ägna sig åt detta yrke. Det kan exempelvis vara för tungt för hans hälsotillstånd. En f. d. lungsjuk befinner sig självklart ofta i en sådan situation.

Det är visserligen glädjande, att man nu kan spåra tendenser till att samhällets målsmän fått upp ögonen för att det efter den egentliga sjukvården föreligger ett anpassnings- och återinpassningsproblem för den tillfrisknade, men ännu äro åtgärderna för att komma till rätta med missförhållandena i de flesta fall mycket trevande och planlösa.

Och dock borde uppgiften att återföra dem, som tillfrisknat efter en långvarig och dyrbar sjukhusvård till förvärvslivet, vara en socialpolitisk uppgift av första ordningen. Samhället förorsakas årligen stora direkta utgifter i form av understöd, därför att exempelvis f. d. sanatoriepatienter efter sjukhusvistelsen ej kunnat finna någon utväg för självförsörjning. Uppskattningsvis skulle det här röra sig om 4 å 5 miljoner kronor årligen enbart i fattigvårdskostnader.

Men samhällets förluster inskränka sig icke till de direkta utgifterna för understöd. De verkliga förlusterna kunna ej beräknas. De utgöras av de varor och tjänster, som skulle kunna åstadkommas av dem, som vilja och kunna arbeta men som inte kunna hitta sin rätta plats i produktionen.

Vi måste ju alla leva av det vi gemensamt producera. Om flera arbeta, måste det gemensamma produktionsresultatet — nationalinkomsten — bli större.

Det gäller att hålla detta i minnet: det är ekonomiskt fördelaktigt, att så många som möjligt arbeta. Så självklar denna sats är, glömmes den ofta av många. Man ser på arbetslivet som något statiskt: ett visst antal platser ska fyllas av ett i regel större antal arbetare. Någon måste alltid bli över. Intet kan vara så felaktigt som detta. Arbetslivet är dynamiskt och platsernas antal är och måste vara bero-

(Forts. å sid. 14.)

Den blomstertid nu kommer . . .

Försenat försommarkåseri från Kolmården

Av EBBE S. A. JOHANSSON

Illustrationer: Sv. Turistföreningens Bildarkiv

Åter en sommar i markerna. Här på Kolmården, där man numera har sin tillvist, lysa sommarens förridare i växtvärlden glatt bland fjolårets visnade löv. Pingsten gick in med nylövade björkar och fruktblom och naturen står just nu i sin fagreste blomning. Aldrig förr tycker man sig — precis som alla andra försomrar — ha sett den friska grönskan mera grön. Ja, man kan nog med visshet säga, att hela Östergyllen just nu liknar en holländsk blomsterutställning. Och i ett hörn av denna ligger Kolmårdssanatoriet och drömmer i solskenet. På bakslutningarna står *Ajuga pyramidalis* som en sorts putsfull julgran i miniatyr, där ringa liljekonvaljerna med sina spröda små klockor, där kan man hitta gullviva, gökmat, fibbla, hundkäx, midsommarblomst och många fler. Gräset darrar silverljus i topparna som nackhåret på en blond nordisk dryad och i skogarnas fuktdävnade dunkel trycker

KUMMINBLOMMOR.

Foto: W. Hielm.

vårmurklan sin brunsvarta veckade boll djupt ned bland skyddande mossa och rotsnärj.

Men bäst fångas sommaren trots allt i örats vindlande mussla, ty sommarskogen har tusende tungor, som tala. Gökens fagottstämda väckarklocka guckar från norr och söder, öst och väst, gulsparv och bofink kvintilera och tissla, hackspetten idkar beskäftigt sin flitiga knackelegrafi mot murknade stammar och när skymningen börjar falla ger taltrasten stor solokonsert från frötallens högsta topp — en operasjungande darrande

VINTERGRÖNA
(*Pyrola Media*).

Foto:
E. Hultén.

” — — — DÄR RINGA KONVALJERNA MED SINA SPRÖDA SMÅ KLOCKOR...”

Foto: O. Halldin.

kolsvart punkt högst däruppe mot kvällshimlens brinnande ragnarök. Skogen är full av jubel, hagarnas björkar, parkernas träd och läppans busksnår, varje liten tillflykt har sin egen sångare.

Som en aldrig tigande bakgrund till allt detta polyfona småprat och kvintilerande från grenar och snår sjuder storskogens skuggsvala orgelspel — denna ständiga, djupa andning och rörelse i skogens klorofyllgröna hav, som så småningom arbetar sig in i tanke och sinne i form av en halvt märklig rytm, bredande glömskans dok över vardagens malande bekymmer. (Forts. å sid. 28.)

"Feber av solbad farligt symptom"

(Forts. från sid. 11.)

Försiktighet är en dygd...

efter solbadet skall man vara mycket försiktig. Ta därför gärna febertermometern med på semestern.

Medelålders-människan får på det hela taget inte för plötsligt börja lägga om sitt liv, när hon får semester. Det är inte alltid hjärtat finner sig i en sådan plötslig

omkastning av levnadsvanor. Bäst är för alla att grundligt lata sig de första dagarna och sedan undan för undan börja det "riktiga" semesterprogrammet. (Ur ett radioföredrag.)

"Rätt använt är ljuset värdefullt"

(Forts. från sid. 11.)

rätt använt är ett av våra allra värdefullaste hjälpmedel vid sjukdomars bekämpande. I folkmedvetandet äro begreppen ljus, liv och hälsa nära förbundna och ljusets användning i läkekonstens tjänst har gamla anor. Man vet, att redan de gamla egyptierna använde solbestrålning som helbregdagörande medel och det finns bland vissa folkslag t. ex. i Indien månghundraåriga föreskrifter om solljusets användning, vilka äro av intresse, emedan det först är de allra sista årens ljusforskning, som uppdagat den kärna av sanning, som döljer sig bakom de gamla föreskrifterna. (Ur "vi och ni" 1935.)

Arbete . . .

(Forts. från sid. 12.)

ende av hur många som söka sin försörjning vid en viss tidpunkt. Detta av den enkla anledningen, att produktionen har större avsättningsmöjligheter, ju flera människor det är, som efterfråga de färdiga produkterna — varorna.

Att inte alla, som vilja arbeta, kunna få det är ett organisatoriskt fel i samhällsmaskineriet, ett fel, som måste avhjälpas, innan detta maskineri kan kallas rationellt.

Det är nyttigt för en, som varit sjuk, att hålla detta i minnet. Om man söker ett arbete, "tar han inte ett arbete från en frisk", utan lämnar tvärtom sin tribut till det gemensamma bästa. Även de friska ha nytta av att han arbetar.

"Det är klart, att inte jag kan få arbete, när inte ens friska få det" är något man ofta kan få höra av f. d. sjuka. Det är emellertid till syvende og sidst inte det det kommer an på — om man varit sjuk eller inte. Är man kompetent till sådana tjänster, som efterfrågas på arbetsmarknaden för tillfället, är det den nuvarande arbetsförmågan, som är den avgörande.

Det har förut framhållits här, att den nuvarande arbetslösheten är ett fenomen, som till kanske största delen beror på att de arbetslösa inte motsvara näringslivets krav. Yrkeskunnigt folk har det under en lång följd av år ofta varit *brist* på. Låt oss därför arbeta för att få in alla, som äro dugliga till något slag av arbete, i förvärvslivet. Medlet är yrkesutbildning och lämpligt yrkesval.

M. E.

På förekommen anledning

meddelas härmed att **TIDSKRIFTEN "STATUS"** är det **enda** officiella organet för Sveriges lungsjuka.

Tidskriften är organ för De Lungsjukas Riksförbund, som är en sammanslutning av landets patientföreningar och andra lungsjukas organisationer. Detta förbund **äger** och **kontrollerar** tidskriften, dess förvaltning och ekonomi, **som dessutom står under kontroll av auktoriserad revisor.**

Tidskriften "STATUS" är intet privatgeschäft!

Tidskriften "STATUS" är i alla avseenden de lungsjukas **egen** tidning!

Tidskriften "STATUS" kontrolleras av de lungsjuka själva!

Stadgar för De Lungsjukas Riksförbund och Tidskriften Status kunna erhållas från vår expedition, **Götgatan 83, Stockholm**, som f. ö. lämnar alla upplysningar om förbundet och tidskriften.

De Lungsjukas Riksförbund.

De Lungsjukas Eftervårdskommitté.
(Förbundets verkställande organ.)

EVIGHET

En gång var vår sommar
en evighet lång.
Vi strövade i soldagar
utan slut en gång.
Vi sjönk i gröna doftande
djup utan grund
och kände ingen ängslan
för kvällningens stund.

Vart gick sen vår evighet?
Hur glömde vi bort
dess heliga hemlighet?
Vår dag blev för kort.
Vi sträver i kramp,
vi formar i strid
ett verk, som skall bli evigt
och dess väsen är tid.

Men än faller tidlösa
stänk i vår famn
en stund då vi är borta
från mål och namn,
då solen faller tyst
över ensliga strån
och all vår strävan syns oss
som en lek och ett lån.

Då anar vi det villkor
vi en gång fick:
att brinna i det levandes
ögonblick,
och glömmet det timliga,
som varar och består,
för den skapande sekunden,
som mått aldrig når.

Y Karin Boye

Riksförbundets första kongress . . .

(Forts. från sid. 10.)

överstyrelse föreslår utredningsmännen att Spenshults sanatorium i Hallands län förändras för detta ändamål. Plats kan beredas för omkring 150 elever, alla boende på internat. Nationalföreningens styrelse har under vissa förutsättningar ställt sig välvillig till utredningsmännens förslag att täcka de beräknade engångskostnaderna för skolan — något mer än en miljon kronor. Härvid förutsattes dock bidrag till driften av statsmedel. Ett annat förslaget villkor är att Nationalföreningen kommer att inta ungefär samma ställning till yrkesskolan som vanföreföreningarna till vanförestalterna, i vilka yrkesskolor ingår.

Landstingen huvudmän för eftervårdshem

Betänkandet förordar att s. k. eftervårdshem — till storlek anpassade efter resp. landstingsområdes behov — med internat och verkstadslokaler för två högst tre yrken inrättas och helst anknytas till länssanatorier. Landstingen skall enligt förslaget vara huvudmän för dessa hem och kommer i åtnjutande av statsbidrag för såväl anläggnings- som driftkostnaderna. Hemmen är avsedda dels för sådana från sanatorierna utskrivna patienter, som har en längre konvalescenstid och bör vänjas vid produktivt arbete, dels för såväl smittförande som smittfria kroniska fall, som har arbetsförmågan delvis i behåll och är i behov av mera beständig vård och tillsyn.

Utredningsmännen har icke ansett tiden mogen att efter utländska mönster föreslå inrättande av slutna industriella anstalter, avsedda i främsta rummet för restläkta med rätt väl

bibehållen arbetskraft. Som ett försök i denna riktning förordas dock att staten anslår medel för att anordna två s. k. verkstadshem för klientel av detta slag, som ej kan få arbete i öppna verkstäder. Dessa hem, i vilka internat för 30—40 arbetare och verkstadsavdelning för två à tre yrken ingår, är avsedda att i driftshänseende bli självförsörjande.

Bidrag till hemarbete

Utredningsmännen söker vidare underlätta förvärvsarbete i egna hem genom att föreslå lättnader i pensionsstyrelsens bestämmelser angående bidrag till arbetsmaskiner och verktyg åt invalida yrkeskunniga arbetare.

För att kunna reglera och främja avsättningen av de tuberkulösa arbetsalster föreslås inrättande av en yrkeskonsulentbefattning samt en försäljningscentral för att ge tillverkarna kontant betalning för levererat arbete.

I ett särskilt kapitel behandlas understödsverksamheten. Utredningsmännen anbefaller frågan om understöd för det tuberkulösa hjälpklientelet till snar lösning och understryker vikten av att ett livligare samråd än hittills kommer till stånd mellan dispensärer och samhällets understödsorgan, främst fattigvården.

Bort med dagavgifter på sanatorium

Slutligen föreslås att dagavgifterna för tuberkulösa på allmänt rum på av staten understödda lungtuberkulosvårdsanstalter borttas och att vården blir fri som fallet är med vården på epidemisjukhusen.

Styrelsen för Nationalföreningen mot tuberkulos har anhållit, att sanatorielläkareföreningen, yrkesskoleföreningen samt Jubileumssanatoriernas styrelse yttrar sig över de delar av förslaget, som faller inom deras intresseområde. Styrelsen har för avsikt att sedan dessa utlåtanden inkommit i höst höra föreningens huvudmän. Sedan ämnar styrelsen överlämna betänkandet till regeringen.

Vid det konstituerande sammanträde med "De Lungsjukas Eftervårdskommitté", som hölls efter kongressens slut, valdes till Förbundets v. ordf. Erik Johansson, Söderby. Vidare beslöts, att V. U. skulle gå i författning om anskaffande av Nationalföreningens betänkande i eftervårdsfrågan, vilket skulle tillställas samtliga E. K:s medlemmar.

Från förhandlingarna: Några av kongressdeltagarna.

Jon

av
Eldel

Janéberg

Det var tydligen första gången i sitt liv han inbjudit en dam till konditoribesök. Hans gång hade detta överdrivet värdiga och trevande skygga som den blyge ynglingens har. Hon var visserligen yngre, men vida säkrare, svansade hon i väg före honom till en soffa.

Hon beställde kaffe med bakelser och uppehöll sig särskilt vid bakverkens konstruktion, medan han stack händerna i byxfickorna, drog upp dem igen och lade dem som två livlösa ting på bordet för att slutligen med ett förläget leende dölja dem under kanten för alla blickar som han kände hängde fast vid dessa stora, nariga, röda skolpojks händer.

Hon tittade i en spegel i väsklocket och rättade med en knyck på nacken på några lockar vid ena örat. Mycket obesvärad.

Det tog åtminstone tio minuter innan han började känna sig hemma. Den fasta förvisningen om att alla gästerna skulle hängrina åt honom och fordra hans utkastning förbyttes i förvåning över att ingen tittade på honom, och slutligen sjönk han ihop och började kunna röra sig.

När hon sträckte fram sin assiett och med en vällustig handrörelse krafsade åt sig den femte bakelsen, såg han visserligen litet förskräckt ut, men tröstade sig omedelbart med att snurra tummarna om varandra och vrida sin kaffekopp runt.

"Om hon äter för mycket, så ingriper jag till hans räddning", tänkte jag, ty jag hade varit med om en liknande situation i min ungdom. Men han hade visst gott om pengar, ty han suckade knappast.

De pratade litet om charleston och något om en individ vid namn Pirre, som vunnit en tennismatch, samt om herrmoderna och fördelen med rågummisulor, för att slutligen komma över på området damkläder, där hon med suverän överlägsenhet diskuterade och lade ut. Alla väninnors kläder kalfatrades, det viftade i luften av volanger, plisseringar, marocain och chiffon, och han satt stum.

— Då jag hade den röda hatten..., sade hon.

— Den där hatten, avbröt han tveksamt men hejdade sig.

Hans ansikte var mycket uttrycksfullt, och jag hade ett varningsrop på tungan: "Tänk på vad du gör, rör inte vid hatten, för höge faderen! Tänk på ärkebiskopen, som sa' att kjolarna var för korta, och fick en hord av kvinnor mot sig, som med kvinnors sedvanliga logiska skärpa frågade om han ville att de skulle gå i kjolar som släpade på marken, som farmors gjorde, eller —"

Just då denna tankekedja blixtnabbt fullbordats i min hjärna, öppnade ynglingen munnen och talade till sitt öde:

— Den där hatten var väldans ful, du, den klädde dej inte alls!

Och han såg glad ut över att tala fritt och öppet.

Hon såg på honom med basiliskblickar och sade iskallt:

— Betala nu, så gå vi!

— Ska' du inte gå på bio i kväll? frågade han nedslagen över hennes förändrade sätt.

— Nej, svarade hon, jag skall gå med Olle på Palladium.

Hon gick och han efter, lommande, snopen och alldeles över sig förvånad.

På 5 dagar

botas mjäll med

SEBUSAN

SVAVELTINKTUR

å 2:50 och 4:50 pr flaska.

»ONNA BETET»

Av J. A. GÖTH

Det var i augusti månad 1892. Regementet var samlat, och generalen väntades.

Alla papperslappar och ölkorkar på hela fällan var upplockade. Linjerna från nedersta kasernen ända ut till tältlägret var uppskurna. Översten och regementskvartermästaren hade ridit ett slag över fällan för att inspektera. Efter dem hade gått två handräkningar med en skyffel och en kärra för att ta upp visitkortet efter hästarna, och korpral Blom hade följt efter för att se, att det blev ordentligt utfört. Mellan kasernerna, tvätthuset och de övriga byggnaderna var lika putsat.

— Den djävul som grinar hugger jag huvudet av.

Nere på luderplanen och på åkullen, där gamle Nocken bodde, hade det gått en hel halvtropp på handräkning i många dar. Där fanns inget uthus, men där var en två meter lång och en meter bred och djup grop mellan ett par alar. Över gropen var lagd en plank. Och i alklykorna var det lagt en stång lagom högt till vilplats. Nu var plankan och stängen borttagna, och över gropen var det räfsat torrt aleöv, som dolde eländet.

Väbeln hade varit både hos fotografen, skjutbanefolket och Nocken. Han hade hotat dem med ögonblicklig uppsägning, om de inte gick på den andra sidan ån, tills generalmönstringen var över.

Mönstringsmorgonen var det ingen uppställning förrän klockan elva. Men det hade varit generalstädning i kaserner och tält. Klockan tio stod och satt manskapet i full fältutrustning. Tygpåsen till sellanisse (knektarnas matväska) var tvättad, ränselremmar, livrem, patronkök och bajonettbaljor blänkta av nyss påklent libansvärta. Plåt, pompong och mässingsknappar sken. Halvtropp- och troppechefer gick omkring och synade och svor, när de upptäckte en knapp med lite skugga på. Den knekt som fick anmärkning på knapparna skyndade sig att gå över dem ett tag med den undre sidan av rockärmen. Så kom löjtnanter och kaptenar med svajande plymer och ordenstecken liggande på överkanten av magen. Trummorna smattrade, och det blev uppställning på linjen. Där blev det ny syn av puts och hållning.

På vårt kompani hade vi en kitslig löjtnant som andre plutonchef. Knektumorn hade döpt honom till Onna betet. Det var också ett namn, som träffade prieken. Det fanns nog inte så värst många officerare som det var så mycket ont i som just han. Nu hade han under kaptenens tjänstgöring på annat håll fått platsen som kompanichef. Att kompaniet blev varse hans nya värdighet, det minns alla som under mötet tjänstgjorde under honom.

Uppställningen och mönstringen gick ju enligt gammal sed. Det blev skyldring och ett och annat påpekande om allt för små långstövlar och för låga spännhalsdukar. Generalen fick sina hurrarop. Han och staben och en del av de högre officerarna red upp till paviljongen för att med sprit och god mat stärka sig till dagens strapatser.

Regementet fick i förutsättning, att fienden var i ilmarsch från norr. Vårt kompani fick order att hindra övergången av ån och att på åkullen inta försvarsställning. Onna betet spred skyttelinje, och med den gjorde han halt bland alarna på åkullen.

Bland halvtroppecheferna var en vicekorpral, som bland kamraterna kallades Femtan på grund av sitt nummer i stamrullan. Hans plats i linjen blev mitt för den omtalade gropen. Det hade nu varit hans skyldighet att krypa ner där bland lövet, men som han väl visste, vad som dolde sig inunder, så lade han sig bakom. Onna betet såg det och kom som ett ryttande lejon:

— Va i sjutusan ligger korpralen där efter? Begriper inte

(Forts. å sid. 22.)

Mina vänner undrar ibland, efter vad jag hört, om anledningen till att jag icke gift om mig. Folk ska då också ha besked om allt möjligt — de vill veta något om alla, de förvånar sig över så mycket, de avskyr tomma luckor i sina kunskaper om nästan och stoppar så dit vad som helst, förklaringar som äro rent uppåt väggarna ibland. Även saker, som de själva hittat på, och alltså borde veta är... ska vi säga ovederhäftiga. Om mej blir det sagt, att jag går och väntar på Elisabet, jag påstås ha den tron, att Elisabet skall komma tillbaka. Inte just uppstå från de döda, ej heller reinkarnerad i en annan — så fort går det nog inte för själen att komma tillbaka till jorden igen. Det glunkas om att hon skulle uppenbara sig på ett alldeles särskilt sätt.

Jag vet nog varifrån det dumma ryktet härleder sig. När vi var hos biskopens på middag förliden trettonafton, föll talet på utsikten att möta de förlorade igen, vi yttrade lite var vår mening om själavandringen. Den botaniska lektorn, som jag helst undviker för hans fräcka tvärsäkerhets skull, satt lyckligtvis och spelade bridge. Annars hade jag säkert icke öppnat mun i samtalet, antagligen sökt avstyra det. Jag tål inte hans pepprade gäckeri med sådana ämnen. Jag söker undgå, så vitt jag kan att bli avsnoppad när jag yttrar mig.

Jag förklarade då, minns det tydligt, att jag inte alls fann det otänkbart, om det någonstades levde en tvillingsjäl till Elisabet, en ande, som liknade henne så fullkomligt, att

man nästan kunde säga: min Elisabet är borta, hennes själ lever ännu på jorden. Egentligen menade jag en smula anorlunda, men det skulle ha blivit alltför krångligt att utveckla i en kvällskrets på nio personer, låt vara rätt begåvade och goda bekanta. Men där satt också flickan Vellin, hon vid flikskolan, som är mycket efterbliven i högre frågor — ett slags lärjunge till botanikern — hur själfvullt hon än spelar piano. Min uppfattning är kort och gott den, att ett själsflöde, en stråle av ande från det stora djupet mycket väl kan tänkas ha delat sig på flera personer och följaktligen röra sig i världsvimlet, förkroppsligad under olika namn. Så var tydligen Elisabet och jag två virvlar i samma ström, vi hade samma innehåll och en gemensam hemlighetsfull rytm. Därför vet jag inte heller av någon ersättning för den jag mistat, så vida jag inte möter henne igen, förkroppsligad i en annan, som dock är hon själv, så att säga i ny upplaga. Och detta går människorna strax och förvrider till, att jag väntar hon skall gå igen... Hur enfaldigt!

Emellertid söker jag, det kan inte frångås. Jag söker, jag prövar mig fram, jag intresserar mig för rätt många av de damer jag möter, åtminstone strax i början, tills jag fått något intryck av deras väsen och sett vad de går för. Min uppmärksamhet slappnar ganska fort — alldeles som om jag varit en helt vanlig kvinnojägare: något som ju inte alls är fallet. Jag söker min andra Elisabet — i all ärbärdhet, skulle jag vilja tillägga, om det inte lät en smula löjligt, nästan som skrymteri och vore ett komplett överflödigt självförsvar. Ibland har hon skymtat förbi, jag har hört henne genom de andras mun liksom en sång i fjärran. Jag har också mina misstankar inriktade mot ett par håll, där det möjligen skulle löna sig att göra närmare efterforskningar. Men umgänge slukar så mycken tid, och rätt som det är kan det medföra ödesdigra förvecklingar, missförstås, så jag får svårt att dra mig tillbaka i stillhet. Hoppet lever och verkar ganska kraftigt ibland, det bestämmer i hög grad mitt uppträdande. Den stora dagen kan randas innan man anar det, då jag finner den jag söker.

Sedan jag blivit änkeman har mina vetenskapliga forskningarna gått förvånande raskt framåt, och jag har gjort läckra fynd. Det bör inte dröja alltför många år, innan jag slipper traggla med pojkar, låt vara jag har haft tur att bli försatt till en stiftsstad, med bildat folk omkring mig. Jag måste en dag, om allt går rätt till, få den professur jag blivit spådd en gång som student.

För att skynda på mina undersökningar av den stora brytningstiden, mitt egentliga fält, händelserna kring Gustaf Vasa, Sveriges första författare av rang, har jag tagit tjänstledighet denna hösttermin, som jag tillbringar i Köpenhamn. I de danska arkiven göms en hel del från den tiden, som angår vår historia och ännu inte blivit utgrävt. Då jag behövde några dagars avbrott i mitt kammarliv och kunde ha gott av att andas sjöluft efter en sommar, som jag försummat njuta, beslöt jag mig för att ta med båt nedåt kusten. Därigenom fick jag också tillfälle att gå en kväll och beskåda Kalmar slott, så rikt på minnen från den tid, i vilken jag för mitt egentliga liv. Även gamla Ystad satte mig i den fornstämning, som jag njuter, näst musiken, mer än allt annat i världen. Slutligen kom jag till Malmö. Nu efteråt frågar jag mig själv: varför tog jag denna båt? — varför anlände jag till Malmö just den kvällen? — hur kan det vara att jag valde färjan över till Köpenhamn och inte båten, som är bekvämare och låg bättre till för mig? Det hemliga, som styr våra vägar, ledde mig dit, för att jag skulle möta henne, den egen-

domliga, jag länge gått och misstänkt. Förklaringen ligger i öppen dag.

Hon måste ha stigit ombord före mig. I varje fall upptäckte jag henne inte förrän strax innan vi nådde Middelgrundsförortet, alltså helt nära resans mål. Med min dyrbara kappsäck där jag hade mina papper förvarade, drog jag mig i god tid ned mot det ställe på underdäck, där landgången skjutes in, sedan de öppnat ett par luckor. Jag sätter ner kappsäcken och ser mig omkring på några passagerare, lika förtänksamma som jag. Ett stycke från mig upptäcker jag en behaglig dam i snitsig reskappa och en liten käck hatt på svarta lockar. I handen höll hon en väska med monogram i nickel, som jag med min färdighet att tolka skrivtecken bums läste som C. D. med en vanlig adelskrona över. Då det var en svensk krona, och då jag utgick från att hon själv var ägare till väskan, slöt jag därav att hon måste stå i röda boken — jag menar Lewenhaupts kalender, som jag kan någorlunda på mina fem. Av män med dessa begynnelsebokstäver känner jag både en Casimir, en Claes, en Curry och naturligtvis några stycken Carl, men av kvinnor på C. kunde jag inte få tag mer än en Cecilia. Det visade sig också vara hon. Jag blev alldeles förlägen, så jag stammade:

— Kommer ni från Malmö?

Då skrattade hon, så jag blev ännu mer förbryllad och ilsken på mig själv. Jag hade på känn att hon ämnade sig till utlandet, jag vet inte hur, hon föreföll klädd för en längre färd, men jag ansåg det inte taktfullt att strax fråga om hennes bestämmelse.

— Otrevligt att det skulle bli regn just som vi lägger till — menade hon.

— Jo, det kunde hon ha rätt i, det blev väl ingen annan råd än att ta droska.

— Jag för min del tar en omnibus som går direkt till bangården. Jag fortsätter omedelbart över Esbjerg till London.

Hon har en mystisk förmåga att göra mig virrig, den kvin-

Plötsligt kastar hon sig till hans bröst ...

nan. Jag ser på henne så våldsamt och tänker så många saker när vi möts, så jag knappt kommer mig för att fälla ett förnuftigt ord, åtminstone innan det gått några minuter. Hon är den vackraste jag vet. Dessa ögon i mörk penséskiftning, denna varma, hastigt skiftande, yttrycksfulla hy, denna mun ... Jag sade till mig själv, eller rättare, något inom mig viskade: hon är det: Nu var jag äntligen viss på min sak. Och jag knotade mot hårda ödet, som lät henne vara gift med den grymmaste och mest seglivade av bankdirektörer, oldboy på tennis, ivrig golvspelare tillika.

Man har svårt att hjälpa hur tankarna flyger. Jag tror förvisst, att om hon varit fri, skulle min ensamhet vara förbi. Hon ser på mig ibland, som om jag hade pratat om för henne allt som försiggår inom mig, som om jag omedvetet viskat det, rört läpparna inför en labiolog — eller helt enkelt bibragt henne det på tankeöverföringens väg. Hon vet alltså att jag älskar henne, och hon förefaller att inte tycka mindre om mig för det. Det var emellertid först i denna stund som min kärlek nådde högsta graden och blev för mig fullt medveten.

Hon tillät mig bevåget att hålla väskan med den lilla kronan, under det hon plockade fram ett digert biljetthäfte i fodral, vittnesbörd om att hon tänkte resa långt. Jag anhöll, på trots av förnuft och hänsyn till mitt eget oersättliga kolly, att få bära hennes väska genom tullen och följa henne till omnibussen. Där stannade jag manhaftigt vid dörren, trots ösregnet, och sade en del vemodiga saker, tills chauffören körde iväg. Hon vinkade glatt, bedärande. Jag reser aldrig med paraply eller gummirock, i denna stund saknade jag svårt dessa nyttiga plagg. Det skvalade från hattbrättet bara jag nickade. Och alla droskor hade hunnit ge sig iväg.

I detsamma upplivades mitt sinne av en idé — jag ville se henne igen, jag måste. Jag måste till bangården med detsamma, det var också en god stund innan tåget gick. Det fanns ingen annan utväg än att taga spårvagn, jag blev tvungen att stå hos föraren, som tillmötesgående beredde plats åt min kappsäck, ja till och med räckte mig den när jag steg av. Och när jag gav honom en slant, önskade han lycklig resa. Om jag ändå själv varit nog lycklig att få resa! Det stack till i mig: varför inte?

Jag skyndade in i närmsta blomsterbod och bad att få en violbukett, kanske hellre två, som kunde knytas ihop till en ansenligare. Det fanns ingen violer. Jag gick över till den förnämliga Nationalbyggnaden — violerna kom först senare, klockan var inte ens halv elva på morgonen. Vid Tivoli lyckades jag äntligen få tag i en stor knippa, som visserligen såg lite nattvakad ut. Med den gav jag mig lycklig in på stationen, flinkade i väg så fort jag kunde, med min tunga koffert i ena handen, buketten i den andra, okänslig för hur jag tilltufsats av det närgångna regnet. Jag letade, jag sprang genom väntsalor och restaurang, tog plattformsbiljett och lopp utmed tåget, fram och tillbaka, spanade åt alla fönster, som hade jag väntat att hon skulle ligga med huvudet ut för att se om jag kom. Plötsligt rycker jag till. Tätt inpå mig ser jag hennes rygg, alldeles som när jag upptäckte henne på båten.

Hon står framför den öppna kupé och talar mycket ivrigt med en herre. Jag har aldrig sett munnen gå på henne så där, hon som eljest tjusar med sitt släpande tal, som väcker spänning. Det var en av dessa eleganta salongs- och sportstyper, som en lärd man i allmänhet inte förstår sig på, jag i denna stund allra minst, då han stod med henne och hindrade mig från att bringa den blyga hyllning jag tänkt ut. Jag

(Forts. å sid. 23.)

En Annat

Jag läser i tidningen

Den finurliga fisken

att en herre från Västergötland rest ner till Hälsingborg för att bli botad från sockersjuka. Det var en frikyrkopredikant, som hade rekommenderat honom en kotknackare, en s. k. chiropraktiker, för detta ändamål, och västgöten for, stark i tron, till Skåne. Där träffade han kotknackaren, som för en avgift av 85 kr. nöp honom i halsen och knackade honom på ryggen och så skulle då sjukdomen försvinna.

Men när kotknackaren hållit på med denna "behandling" i tre månader utan att patientens hälsotillstånd förbättrats — tvärt om blev han sämre! — blev västgöten vred och stegade upp till en tidning i Hälsingborg, vars redaktör han bad varna den övriga godtrogna mänskligheten för kotknackarens ineffektiva behandling. Tydligt besinnade icke den bedragne patienten, att

världen vill bedragas

och att inga varningar i världen hjälper mot kvaacksalvares och kotknackares framfart bland en godtrogen allmänhet.

När man läser om folk, som låter kvaacksalvare spotta sig i ansiktet och nypa sig i halsen för att dymedels återvinna hälsans dyrbara gåva, har man svårt att tro, att vi nu uppleva det tjuugande århundradet. Det bor en gubbe i Jönköpingstrakten, som "botar" blodförgiftning med en "sup" och en annan i Visseltofta, som säljer flanelbitar mot reumatism för 95 kr. stycket. Där reser "statens homeopat" omkring på västkusten och säljer glasögon med fönsterglas för 25 kr. paret, och de smarta herrarna och damer, som i dagspressen annonsera, att de bota "alla sjukdomar", ha svårt att hinna med all korrespondens. Guldet hopar sig i högar i deras skrivbordslådor, ty, som sagt, världen vill bedragas.

Samtidigt

få våra yngre läkare på sjukhusen landet runt operera blindtarmar (med thy åtföljande ansvar för patientens liv) för 35 öre stycket. Skickliga läkare (som ha tusentals kronor i studieskulder) gå som underbetalda underläkare på våra lasarett, och ve dem, om de våga knorra! De

borde naturligtvis förstå, att en läkare skall bota sina medmänniskor uteslutande av idealitet och inte anlägga krassa ekonomiska synpunkter på yrket.

Den saken bör förbehållas kvaacksalvare och kotknackare, vilka i detta land obehindrat få utöva sin välsignelsebringande verksamhet.

Nej,

låt om oss tala om något roligare. Att solen skiner i denna stund, att det är sommar- och semester-tid. Vår kungliga svenska huvudstad är vacker vid denna årstid och den är uppfylld av turister och kongressande människor, som beundra dess skönhet.

Då detta läses har

De Lungsjukas Riksförbunds kongress

hållits i Stockholm med tillslutning av representanter för 27 patientföreningar och organisationer från hela landet. T. o. m. från Norrbotten, från Sandträskes sanatorium, kom det en representant, och från Skåne voro inte mindre än tre föreningar representerade.

Vad som förekom på denna kongress få ni läsa om på annan plats i detta nummer och kanske också i nästa.

Slutligen

har Söndags-Nisse-Strix utkommit med ett nytt nummer i sommarvärmen. Ur densamma låna vi följande "historia" som avslutning på sidan:

"En sannhistoria från kristiden då kort fanns vid en del inköp. Gamle f. d. soldaten Kilman inträder några dagar före jul på kommunalrummet i Visseltofta med en förfrågan om han kunde få köpa några julgransljus.

Å kommunalrummet tjänstgörande fröken C.: — Nej, det går inte Kilman, ty det får endast de som ha barn.

Kilman: — Tycker fröken att då ä sou dags o sia då 14 dar före Jul?

Rätt avskrivet betygar

Juan.

— Första tiden jag var gift, väckte min make mej alltid med en kyss.

— Men nu har ni väl skaffat er en väckarklocka?

*

— Nå, hur går det med franskan i skolan, lille Herman?

— Jo tack, farbror, det går utmärkt! Vi ha redan lärt oss att säga "farbrodern gav den lille gossen två kronor" och "en snäll farbror gav barnen en hel ask choklad!"

»ONNA BETET»

(Forts. från sid. 18.)

den dumma helsicken, att han skall ta betäckning i lövet, va?

Femtan skulle förklara orsaken och sa:

— Där kan ingen — — — Mer fick han inte fram, förrän löjtnanten röt:

— Kom hit, din dumma sate!

Då tog han ett språng och kastade sig i gropen. Han sjönk i den mjuka bädden, genom allövet. Han försvann fullständigt, utom huvudet, högra skuldran och armen. Det var dödstyst några sekunder. Då kröp han opp, prålade av bara en av de svenska färgerna. Han vände sig mot kompaniet, skakade sabeln och röt:

— Den djävelen som grinar hugger jag huvudet av.

Stanken var inte god. Han gick ner till ån, klädde av sig naken och badade. Sedan lät han kläderna ligga och gick naken hem till kasernen.

Efter middagen blev det åter uppställning till övning. Ryktet om Onna betets nöddop hade under den långa middagsrasten spritt sig över hela regementet. Det fanns de som sade, att nu var Femtans nådatid slut. Den som var mest oberörd var nog Femtan. Han litade på sin goda tur, sin vänskap med kamraterna och sin styva trut.

Förutsättningen för eftermiddagens övning var en fältmarsch till en station halvannan mil från lägret. Vårt kompani fick täten. Onna betet var dubbelt så svart i synen som vanligt. Han luktade sprit lång väg, och kommandoorden kom korta och skarpa som pistolskott. Femtan gick i spetsen för kompaniet över fällan. Bredvid gick Onna betet, svart i synen som ett åskmoln, och rökade den ena Dukken efter den andra. Vid järnvägen var grindar, och när kompaniet kom dit, stängde banvakten dem.

— Öppna grindarna, drulle! röt löjtnanten.

— När tåget har gått förbi, så ska ja öppna, men inte förr, sa banvakten.

— Om du inte öppnar, så gör jag det själv, sa löjtnanten.

— Om du rör grinden, så slår ja dej om näsan med rallstaken, så du blir liggande. När jag exercerade beväring, då plågade du mej, men här har ja befälet, sa vakten.

I detsamma kom översten och red.

— Varför gör löjtnanten halt utan att kommendera på stället vila?

— Det är den där drullen som stängde för mej.

Översten sa: — Låt manskapet vila. Banvakten är det nog inte skäl att vi opponerar oss mot.

— Vräk er! röt löjtnanten, och vi fick ligga på vägkanterna i tjugo minuter. När tåget gått och grindarna öppnats, kommenderade löjtnanten uppställning och ögonblicket därpå språngmarsch.

Han hade ingen packning, men manskapet hade dåtida fulla fältpackningar. Han sprang en gammal fjärdingsväg på den svåra, grusiga vägen i trettio graders värme. Han såg sig aldrig tillbaka, men fräste fram en gång ibland: — Spring, era förbannade bondbassar, eljest ska fan ta er. Till slut kastade han sig i diket och väste fram: — Halt, era fördömda as!

Då fanns av hela kompaniet endast Femtan, en ung volonjärkorpral och en beväring med.

— Vart i helsicke har kompaniet tat vägen? kom det slutligen från löjtnanten, när han hunnit dra till sig andan.

Då sa Femtan: — Dom har löjtnanten sprungit ihjäl. Titta bortåt vägen!

På det kilometerlånga raka stycket syntes knektar och beväringar komma linkande. En del hade fått mjälthugg. De stod och höll sig med händerna för magen. En del låg i diken. Onna betet reste sig på armbågen, tände en Dukke och sa:

— När jag kommer hem, skall jag arresterera hela djävlskapen. Varför blev ni inte också efter, era förbannade kräkpulver?

Då steg Femtan opp, gjorde honnör och sa:

— Löjtnant, ja har sprungit och hade sprungit, tills ja dött, om inte löjtnanten hade stannat. Men så snart ja kommer hem, så anmäler ja löjtnanten.

Det sades inte ett ord mera, men det tog en halv timme, innan kompaniet hann att samlas. Det blev ingen uppställning, förr än regementet kom. Då blev Onna betet framkallad till översten. Vad som där talades hörde ingen av manskapet, men han var likblek, när han kom tillbaka till kompaniet.

Så snart marschen var slut, satte Femtan och ett par kamrater opp en anmälan, och den tog skruv. Onna betet fick tre dagar på eget rum utan bevakning. Femtan slapp ifrån alla efterräkningar, besynnerligt nog. Men han hade ju hela kompaniet bakom sig och en hel del officerare också.

KROCKETHAJAR!

Tecknad studie av olika krocketstilar

Nationalföreningen mot tuberkulos huvudmän ha vid sammanträde omvalt styrelseledamöter och revisorer. Styrelsens medlemmar äro kronprinsen, ordförande, justitierådet N. Alexanderson, vice ordförande, bankdirektör H. Lettström, skattmästare, med. dr G. Neander, sekreterare, fruarna Gerda af Geijerstam och Ellen Tiselius, f. d. generaldirektör Nils Hellström och professor E. Key. Styrelsesuppleanter äro sanatorieläkaren V. Malmström och försäkringsdirektör E. Odelstierna. Vidare hade nationalföreningen mot tuberkulos allmänt möte. Av de huvudmän, som voro i tur att avgå, omvaldes kronprinsen, disponent Knut Almström, riksgäldsfullmäktige And. Råstock, med. dr Per Bergman och professor Einar Key, samt efter framlidne med. dr Rikard von Post Landsorganisationens ordförande August Lindberg.

Violbuketten

(Forts. från sid. 20.)

snet förnedrande kviekt in bakom en chokladautomat, och kikade fram då och då, i ett vansinnigt hopp att bli upptäckt, att hon skulle komma bort till mig. Jag stod i bävan för att det skulle ske, utan mod att själv röja min närvaro.

Plötsligt kastar hon sig till hans bröst, han lutar sig över henne stolt och säker och trycker en kyss på hennes läppar. Därpå skuttar hon in i kupén och tåget glider bort. Jag ser dem vinka länge till varandra.

I trappan till det enkla Missionhotellet vid Voldgade, där jag tänkte ta in, låg en Fanöpige och skurade, med de starka armarna bara. Jag klev över vattenpömlarna så försiktigt jag kunde för att inte ödelägga hennes arbete. Hon log och sade vänligt:

— Ni är visst våtare än själva trätrappan, tycks det.

— Ja — svarade jag — gu'nås, sådan blir man när det regnar.

— Och så fina violer se'n, de ser helt pigga ut av vätan.

— Vill ni ha dem, var så god!

Hon hade fromma blå ögon, som glaskulor i ett solitärspel. Men vad angick det mig...

Så snart jag kommit in på rummet, riglade jag dörren och kastade mig på soffan, se'n vet jag inte vad jag tog mig till.

— — —

Några veckor senare — vi hade kommit långt in i oktober — sitter jag fördjupad i några brev från den konung, vi i

Sverige kallar Kristian Tyrann, och i den stora gamla arkivsalen är det ganska tyst omkring mig. Då känner jag en andes närhet, lyfter huvudet och ser henne stå vid min stol, Cecilia. Jag kan inte förklara hurudan jag blev till sinnes, jag darrade och tänkte... I ord skulle det låta så: kommer hon äntligen för att hämta violerna hos mig...

Obesvärad och lugn som alltid, säger hon:

— Goddag, ja, nu är jag här igen. Men den här gången är det för att stanna, åtminstone någon tid. Vill ni inte äta middag... ni ska väl äta ute i alla fall... då kan vi lika så gärna äta middag ihop. Jag skall presentera er för min man, han står där borta vid stora bordet och gräver i kartor, så jag vill inte störa honom just nu. Det är den länge, ni ser nu, han sätter sig. Han skall egentligen bli diplomat, men först måste han göra färdig sin doktorsavhandling. Vi ha rysligt brått.

— Er man?

Jag kände alltför väl igen den snitsige från bangården.

— Ja, har ni inte hört talas om det, förstod ni inte, att jag var på väg till London för att gifta om mig. Tänk, det hade ni inte uppfattat.

Jag bara skakade på huvudet.

Jag tror inte längre, att den kvinnan är själ av min Elisabets själ. Men när vi möttes vid middagen överräckte jag henne i alla fall en violbukett. Det tog mannen upp som den vänlighet det var, hon också. De anade inte vad som låg bakom.

Ett vackert föredöme. I december förra året avled på Hässelby sanatorium en ung kvinna, fröken Klara Linnéa Erika Jonsson, som i sitt testamente visat en rörande omtanke om medmänniskor som drabbats av samma tunga öde som hon själv, om-talar Svenska nationalföreningens mot tuberkulos kvartalsskrift.

Fröken Jonsson, som vid sin död endast var 27 år gammal och till yrket postbiträde, ägde ett litet kapital och beslöt att vad som fanns kvar av detta, sedan några nära släktingar och de, som vårdat henne på sanatoriet, erhållit mindre belopp skulle komma andra lungsjuka till hjälp. I sitt testamente har hon sålunda föreskrivit, att belopp intill femhundra kronor årligen skall utdelas till fyra eller flera fattiga patienter vilka efter utskrivningen från sanatoriet äro i behov av eftervård eller rekreation på vilohem eller i hemmet så att hela kapitalet jämte räntan skall vara utdelat efter c:a 5 år efter hennes död. Medlen skola ges till personer som äro mantalsskrivna i östra och södra Vedbo härader i Jönköpings län.

Upptagningshem i Gästrikland för tbc-hotade barn. Bergsjö dispensärnämnd i Gävleborgs län an-håller om arvsfondsanslag för att bygga ett upp-tagningshem för tbc-hotade barn. Nämnden begär 15,000 kr. Ett upptagningshem av den typ att det semmartid kan ta emot förslagsvis 30 barn och öv-riga delar av året 15 barn, kommer att dra stora kostnader därför att det måste vinterbonas. Ett lämpligt område för uteslutande sommarkoloni har ställts till förfogande kostnadsfritt av Gnarps skif-

teslag. Vilkendera planen, som skall komma till ut-förande beror på storleken av den summa som kan uppbringas.

Dödligheten i tbc bland småbarn i Göteborg går starkt tillbaka. I Göteborg dog under åren 1922—26 i genomsnitt 3 å 4 promille av barnen under ett år i tuberkulos. Nu är siffran ungefär en tredjedels promille. Det är ännu ej tio år sedan barnsanatoriet i Rävlanda med dess 132 platser byggdes, och nu be-lägges inte en tredjedel av dem. Naturligtvis ha flera omständigheter bidragit till den lyckosamma ut-vecklingen, men utan tvivel är det den vaccination mot tuberkulos enligt calmettemetoden, vilken här bedrivits sedan 1927, som varit den betydelsefullaste faktorn, säger dispensärläkaren, dr Hjalmar An-dersson, vid ett samtal med Göteborgs-Posten.

Vårdmöjligheterna för tuberkulösa i Kronobergs län otillräckliga. Av en verkställd utredning angä-ende behovet av ytterligare vårdplatser för tuberku-lösa i Kronobergs län framgår, att länet för att kun-na tillgodose detta behov måste träffa avtal med överstyrelsen för Kung Oscar II:s jubileumsfond om abonnemang av högst 30 och lägst 20 vårdplatser vid något av jubileumsfondens sanatorier. Beslut har också fattats, att föreslå landstinget att anslå 20,000 kr. för år 1940 och att träffa avtal med Spens-hults sanatorium för ändamålet.

Dessutom planerar man uppförande av en asyl-vårdspaviljong, förlagd till Lugnet, som annex med förslagsvis 50 vårdplatser.

PATIENTERNAS SPALT

Midsommar på Kolmårdssanatoriet

Midsommarfirandet vid Kolmårdssanatoriet varade, kan man säga, i dagarna tre, och denna årets gladaste, fagraste och ljusaste helg firades också enligt gamla vackra traditioner. Vädret var midsommarafton och midsommardagen det bästa tänkbara medan ett för många välkommet dagsregn föll under söndagen. Naturen prunkade i sin allra yppersta blomsterprakt även om de vackra syrénklasarna och guldregnets rikedom i den grönlummiga sanatorieparken börjat tunna av. Men de hade ersatts av en mängd sommarblomster i de granna stenpartierna, där de röda vallmoblommorna lyste som stoppsignaler. Inne på salarna blinkade blåklintens allra blåaste öga ihop med en och annan prästkrage, i fönstren blommade pionerna och korridorerna hade pryts med björkar.

Midsommaraftons förmiddag klädde man stängen och när det var färdigt blev det kaffe med dopp ute i det fria för dem som hjälpt till — det var underligt nog nästan bara flickor. Så bars stängen fram och restes mitt på den öppna planen framför sanatoriet, där husmor och de övriga medverkande passade på att ta sig en liten svängom.

Efter "tystan", som det heter, började så festligheterna vid 5-tiden. Solen försökte då och då att bryta sig igenom de tjocka molntapparna och det var inte utan att doktorinnan och t. f. överläkaren dr Norlén hade solen med sig när de tillsammans med några seniorer, krinolindamer och andra celebriteter anlände till kaffet, där även husmor, systrarna m. fl. samlats. Från en av ligghallarna hördes musiken från högtalareanläggningen och under tonerna av "Welcome home mr Swanson" blev det folkströmning till de många olika basaranordningarna. Med ens blev det packat kring stånden. Där stod syster Karin och visade, hur pilkastning skulle gå till, där fick man i ett av stånden se självaste prinsessan Snövit,

Gruppbild av de medverkande.

som dock inte såg så värst belåten ut när någon "pekade rätt" på hennes dvärgar, där fick man göra bekantskap med fröken Ur och en hel del andra figurer. Köplusten överallt var påfallande god och behållningen av det hela, som går till patienternas förströelse under vintern, bör bli mycket god. Redan nu vore det kanske befogat att ge nöjeskommittén ett tack och erkännande för allt det trevliga den åstadkommit för patienterna. Allt gick utmärkt väl i lås och hr Olof Henriksson och hans goda medhjälpare ha all heder av arrangemangen.

Tystnaden gick dock även under dessa festdagar klockan 9. Och fem minuter senare sjönk solens glödande skiva någonstans bakom en av Kolmårdens skogskammar för att om endast några få timmar åter hälsas av måsar och taltrastar, när den stor och grann rullade upp över Bråviken.

Alla patienterna äro med vissnet tacksamma för en lugn och angenäm helg.

Ebbe Johanson.

Tävlingar i 3-kamp vid Länssanatoriet i Uttran

I mitten av juni hölls en tävling för patienterna i golf, skjutning och pilkastning. De flesta av de uppgående deltagarna, och det blev en i allo lyckad och spännande tillställning, där det in i det sista fördes en hård kamp om poängerna.

Tävlingen gick i två omgångar och högsta poäng var utslagsgivande. För golftävlingen räknades poängen så att antalet slag den tävlande gjorde runt banan drogs från 100. Så att om t. ex. 55 slag användes för att gå runt banan erhöles 45 poäng. Dessa poäng lades sedan tillsammans med skytte- och pilpoängerna, varefter sammanlagda poängen uträknades.

Tävlingsledningen, med ordföranden för Nöjeskommittén, herr T. Åkerstedt i spetsen hade ordnat med banorna i förväg så att de voro i bästa trim, och första omgången började med golf, varefter följde skjutning 6 skott och pilkastning 8 pilar mot 10-ringade tavlor.

I första omgången blevo de bästa resultaten:

		Golf	Skytte	Pilkastning	Summa
Herrar:	T. Åkerstedt	57	53	48	148
	H. Pettersson	52	55	38	145
	O. Norberg	45	52	42	139
Damer:	P. Lövgren	56	48	13	117
	E. Grundkvist ...	37	46	31	114
	E. Andersson	26	48	38	112

Därefter vidtog 2:dra omgången och det visade sig då, att den ledande Åkerstedt icke endast behöll sin tätplacering utan drog ytterligare fram till en överlägsen seger. Däremot blev det en hård strid om platserna närmast efter segaren och endast få poäng skiljde dem åt i slutresultatet, som blev:

Skytte. (Från "3-kampen" i Uttran.)

Herrar:	1.	T. Åkerstedt	301	poäng
	2.	W. Eriksson	266	"
	3.	H. Pettersson	264	"
	4.	E. Johansson	261	"
	5.	R. Elfving	258	"
	6.	T. Christoffersson	250	"
	7.	O. Norberg	249	"
	8.	T. Bjurling	247	"
	9.	T. Rosenhall	247	"
	10.	L. Ladberg	241	"
Damer:	1.	I. Pettersson	227	"
	2.	E. Andersson	222	"
	3.	K. Olsson	220	"
	4.	E. Grundkvist	220	"
	5.	P. Lövgren	217	"
	6.	G. Jansson	215	"

De individuella segrarna blevo:

Herrar:	Golf	T. Åkerstedt	105	poäng
	Skytte	E. Norlin	108	"
	Pilk.	W. Eriksson	104	"
Damer:	Golf	G. Jansson	98	"
	Skytte	A. Forsström	98	"
	Pilk.	E. Andersson	57	"

Priser hade inköpts av Nöjeskommittén och från nedanstående firmor hade skänkts en hel del hederspriser: Chokladfabriken Marabou, Banankompaniet, Tumba Bryggeri, Firma Gustaf Hedell, Firma David Pettersson och Frisör Arne Rundgren.

Sanatorieliv på Orup

Det är en strålande sommardag i slutet av juli, jag första gången blickar ut över den natursköna nejd, som omger Orups sanatorium. Denna växlande tavla av sjöar och furudungar är enastående vacker. Djupt inne bland höga och åldriga tallar skymtar den vitmålade sanatoriebyggnaden fram, "pensionatet", som för en tid framåt skall bli min vistelseort. Sanatoriets bekväma och snabbgående bil tillåter dock ej någon längre studie av naturen. Vi svänga in genom grinden, som leder till sanatoriet, och om några ögonblick är jag framme vid mottagningen, där jag välkomnas av klinikkens och röntgenrummets förtjusande härskarinna, syster Ingeborg.

Den närmaste timman efter min ankomst åtgår för smärre

medicinska prov, förhör om personliga förhållanden o. s. v. Nästa etapp är röntgenundersökning. Jag har blivit förd in i ett rum, som med apparater och inredning mest liknar en modern filmateljé i Råsunda. Det är ju en viss likhet all den stund där "filmas" nästan varje dag. Här gör jag så för första gången bekantskap med förste regissören, underläkare Ljungbeck. Med klappande hjärta och minst hundra i puls smyger jag mig in i den mystiska röntgenapparaten, som för tankarna på elektriska stolen i Sing-Sing. Efter en massa instruktioner har jag slutligen kommit att intaga en för ändamålet lämplig ställning. Ateljéns chef, överläkare Fürst, beskådar så "offret", ger order om en liten ändring i mimiken och därpå om filmning. Trots att det endast var en bröstbild, har jag säkerligen lyckats bra i mitt första uppträdande som filmhjärte, eftersom jag engageras för en tid av sex månader framåt. Den första filmen är färdig, och jag begiver mig bort till mitt blivande hem, alltså den vitmålade byggnaden.

Här möter jag en respektingivande dam. Hennes bestämda uppträdande övertygar mig om, att några divafasoner ej tillåtas. Det är min kommande chef, syster Svea. Hennes motto är: Doktorn har sagt de! Jag blir installerad, får mitt journal-, toalet- och tvätt- och lurnummer. För övrigt hänvisad till dagordningen, börjar jag göra mig hemmastadd, packar upp mina pinaler och kikar emellanåt på rutintavlan: tänk så många tider att hålla reda på! Så skramlar det plötsligt till, en ljudlig, skärande signal, — vad har hänt? Det brinner väl aldrig i kåken? Jag rusar ut och undrar vad som står på. Oh, det bara var kaffe! Det smakar utmärkt med en java, fast nog tycks kaffesmaken vara lite underlig här på sanatoriet.

Det är intressanta dagar de första; man är så uppmärksam, man blir bekikad och studerad från alla håll och kanter, en uppmärksamhet, som säkert skulle kunna undvaras och därigenom göra det lite trevligare för en nykomling. Så syr jag i tvättnummer, sticker mig i tummen emellanåt, men svär inte — det gör man nämligen inte på sanatorier! Dagarna gå fort, det blir kväll och "gröd" och så avslutas denna min första sanatoriedag med en stilla musikstund vid radion; jag har inte, på den korta tid som stått till mitt förfogande, hunnit skaffa mig något "klöver". Dagarna gå fort, ovanligt fort för att vara på ett sjukhus. Ett vill jag dock upplysa om, ingen är ledsen, alla äro livade och glada. Ständigt skämt och glam hjälper att hålla humöret uppe. Spratt och upptåg får man

(Forts. å sid. 31.)

Golf. (Från "3-kampen" i Uttran.)

STOCKHOLM

Avlyssna radioprogrammet
utan störningar! ANVÄND

VARTA

PERTRIX

och

RADIOBATTERIER

— Svensk tillverkning —

ACKUMULATOR-FABRIKSAKTIEBOLAGET TUDOR

Stockholm — Göteborg — Malmö
Ackumulatorfabrik: NÖL vid Göteborg.
Torr batterifabrik: Sundbyberg.

Intet hem förskonas

i längden från sjukdomsfall som nödvändig-
göra sängliggande under längre eller kortare
tid. Det kan gälla lungsjukdom, svår för-
kylning med feber, svårartad reumatism, fö-
reskrivet sängläge vid vissa äggvitesjuk-
domar, det kan gälla barnsäng, det kan
gälla värden av orkeslösa äldre.

Både med hänsyn till den sjukas och hans
vårdares bekvämlighet och till hygienens fordringar bör man
äga tillgång till ändamålsenliga tillbehör.
Hos **Nils Adamsson** finner Ni en rikhaltig sortering av spott-
flaskor och spottkoppar, stickbäcken, klossetter, gummiduk för
bäddunderlägg, liggdynor, ispungar, värmepåsar, ryggstöd, läs-
bord och sängbord, över huvud taget **allt** som kan bereda den
sjuke lättnad och trevnad och hans vårdare ett förenklat arbete.
Begär vår stora katalog med 100-tals illustrationer, vilken sän-
des kostnadsfritt mot insändande av 45 öre i frimärken till porto.

NILS ADAMSSONS SJUKVÅRDSAFFÄR

Jakobsgatan 22, Stockholm 1.

Professor **KARL LJUNGBERGS**

INGENIÖRSBYRÅ

Prof. K. Ljungberg och Civiling. E. Valberg

Drottninggatan 50-52 — Stockholm — Tel. 10 45 23

**BYGGNADSKONSTRUKTIONER
BROAR — HÄLLFASTHETSFRÅGOR**

Försäkra Eder i

Östra Sveriges Erkända Centralsjukkassa

Område: Stockholms, Uppsala och Gotlands län. Över 100 lokal-
sjukkassar underlättas medlemskap. — Begär upplysning
Drottninggatan 17, Stockholm. Tel. 11 87 54, 10 12 66.

Sök inträde medan Ni är frisk, då sjukdom drabbar Eder är
det för sent! Inträdesålder 15—39 år.

O. Mårtenssons Bilverkstäder

HÖGBERGSGATAN 32

Telefoner: 40 98 24, 40 98 34

Automobil-, Smides- & Mek. arbeten

"Det där gjorde du bra"

sa' herrn till sin fru, när kostymen
kom tillbaka från Saltsjöbadstvännen

Namnanrop: "Saltsjöbadstvännen".

Patienternas Förening

Telefon:
23 40 10

Postgiro:
3721

Alla handarbetsgarner erhållas för-
delaktigt från Otto Elmgrens A.-B.
Särskilda fördelar äro: firmans
enorma sortering av alla slags gar-
ner samt lägsta möjliga priser.

Otto Elmgrens AB.

L:a Nygatan 19

Stockholm

Lundgrens Triåaffärer

Odengatan 78 • S:t Eriksgatan 56 • Götgatan 67
Tel. 30 00 67 Tel. 53 94 35 Tel. 42 14 00

Strumpor - Jumpers - Damunderkläder - Korsetter m. m.

Bästa kvalitéer till lägsta priser

WIGGO OLSSONS CEMENTGJUTERI

Götgatan 124—126

STOCKHOLM

Tel. 43 12 43, 40 44 00

REKOMMENDERAS!

ÅSTRÖM & CO - METALLFABRIK

SMEDSUDDEN - STOCKHOLM

Tillverkar all slags armatur.

Utför reparationer.

Telefon 50 26 72

Telefon 50 26 72

TEGNÉR

NYA, MODERNA LOKALER

Tegnérgatan 1 - Stockholm

(hörnet Regeringsgatan—Roslagsgatan)

Tel. 11 70 00 - 11 70 01

Böcker och Pappersvaror

hos

BIBLIOTEKSBOKHANDELN

Tel. 10 25 28, 20 47 69 Stockholm Biblioteksgatan 12

LANDÉNS LAVENDELTINKTUR
BÄSTA ANSIKTSVATTEN

Hos parfymhandlare i hela landet
till 2, 4 och 8 kronor pr flaska.

**Prenumerera på
Status 1939! Pris 5 kr.**

För detta pris erhåller Ni

utan extra kostnad "Status"

MIDSOMMAR- och JULNUMMER

(n:r 6 o. 12), vilka annars kosta 1 kr. per st.

Lungsjuka

erhålla emellertid tidskriften för
ett pris av 3:— kronor per år.
Halvår kronor 2:50 resp. 1:50.

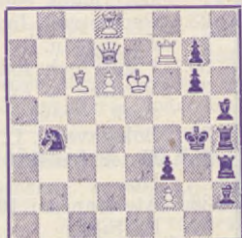
Insänd prenumerationsavgiften på postgiro 15 44 20, så
erhåller Ni tidskriften från årets början i korsband.

Schackspalten

Red. av E. Lundin.

PROBLEM n:r 12.

J. Jespersen.

Matt i två drag.

PROBLEM n:r 13.

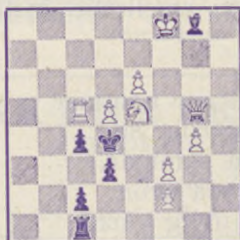
J. J. Togstad.

Matt i två drag.

PROBLEM n:r 14.

R. Braune

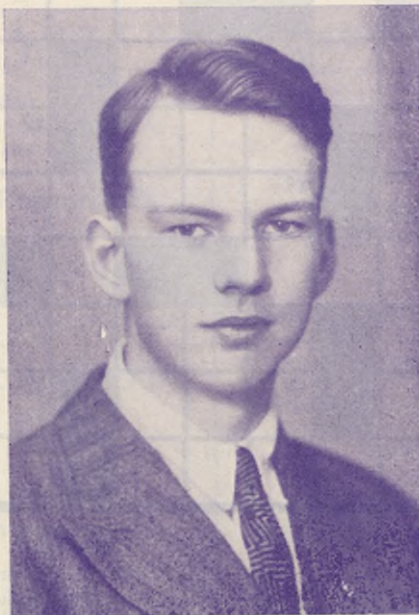
Matt i tre drag.

*

RÄTTELSE.

Problem n:r 10 i föregående nummer skall vara: matt i tre drag. Lösningstiden utsträcker till den 1 sept.

Stockholmsmästerskapet.

Stig Lundholm.

Årets tävling om Stockholmsmästerskapet 1939 blev en förbittrad slutkamp mellan Sture Lindquist och Stig Lundholm. Båda kommo på samma poäng i turneringen och måste skilja sig genom särspele. Detta omfattar två partier åt gången, och vinner spelarna var sitt fortsattes med ytterligare två o. s. v. Först efter sjätte omspelet avgjordes mästerskapet; som segrare stod då medicinaren Lundholm. Den nye Stockholmsmästaren, som endast är 22 år gammal, har redan kunnat notera flera uppmärksammade segrar. Sin mästartitel erövrade han vid 18 års ålder.

Här följer nu ett parti från särspelet.

DAMGAMBIT.

S. Lundholm.

1. d2—d4
2. c2—c4
3. Sg1—f3
4. Lc1—g5
5. e2—e3
6. Sb1—c3
7. Sf3—d2
8. Dd1—c2

S. Lindquist.

- d7—d5
- e7—e6
- Sg8—f6
- Sb8—d7
- c7—c6
- Dd8—a5
- Lf8—b4
- 0—0

9. Lf1—e2 e6—e5
10. 0—0

På 10. d×e5 följer Se4. 11. Sd×e4, d×e4. 12. 0—0, L×c3. 13. b×c3, Se5. 14. De4, f6. 15. Lh4, Le6 med ungefär lika spel. Textdraget är bättre.

10. — — Lb4×c3
11. b2×c3 Tf8—e8
12. Lg5—h4! e5×d4
13. c3×d4 Sf6—e4
14. Sd2×e4 d5×e4
15. f2—f3! Da5—a3
16. Dc2—d2 Sd7—f8
17. f3×e4 Sf8—g6
18. Lh4—g3 Te8×e4
19. Le2—d3 Te4—e8
20. Tf1—f2 Da3—e7

Svart har en svår uppgift att kämpa mot vits centrum och löparpar.

21. Ta1—f1!

En överraskning. Man väntade 21. e4, c5. 22. Ta—f1. (Om nu f6, så 23. e5!, f×e5. 24. Tf7, och vit har stora vinstchanser även om svart byter sin dam mot två torn. Denna variant kan uppkomma, om svart avböjer att slå på e3).

21. — — De7×c3

Förmodligen skulle de flesta ha gjort samma drag — det är verkligen ursäktligt att förbise vits följande briljanta kombination.

22. Df2×e3 Te8×e3
23. Tf2×f7!! Lc8—e6

På 23. —, T×d3 avgör 24. Le5!!!

24. Ld3×g6 h7×g6
25. Tf7—e7! Te3—e4

Enda möjligheten.

26. Lg3—e5 Le6×c4
27. Te7×g7+ Kg8—h8
28. Tg7×b7+ Te4×e5
29. d4×e5 Lc4×f1
30. Kg1×f1

Kombinationens poäng — ett vunnet tornslutspel!

30. — — Ta8—e8
31. Tb7×a7 Te8×e5
32. a2—a4 Te5—e4
33. a4—a5 Te4—a4
34. Kf1—e2 Ta4—a2+
35. Ke2—f3 c6—c5
36. g2—g4! c5—c4

Eller 36. —, T×h2. 37. Kf4!

37. Kf3—f4 c4—c3
38. Kf4—g5 Ta2—a4
39. Ta7—c7 Ta4×a5+
40. Kg5×g6 Ta5—a6+
41. Kg6—h5 Uppgivet.

Vågräta ord:

1. Namn och del av dygn.
4. Ha stor utsträckning i moderna byggnader.
10. För motorn.
11. Från slutet läst uppträder efter sår.
12. Med esperanto besläktat.
13. Område.
15. Rovfågel.
16. För oss snabbt vidare.
17. Är den benägen för som ej är rädd om pengar.
22. Steg mot stengolv.
25. Bland kyrkans sevärheter.
26. Grimas.
27. Gör ekföreare.
28. Sammanbindningslänk.
29. Fågel som trivs med vatten.
31. Av stort värde.
32. I ladugård.
34. Syslar mängden student med.
39. I havsfloran.
40. Med posten.
41. Följer råd.
42. Håller man i, när man rör i gryta.
43. Pålägg.

Lodräta ord:

1. På promenadkäpp.
2. Min.

Lösning till korsord n:r 5.

Vågrät.

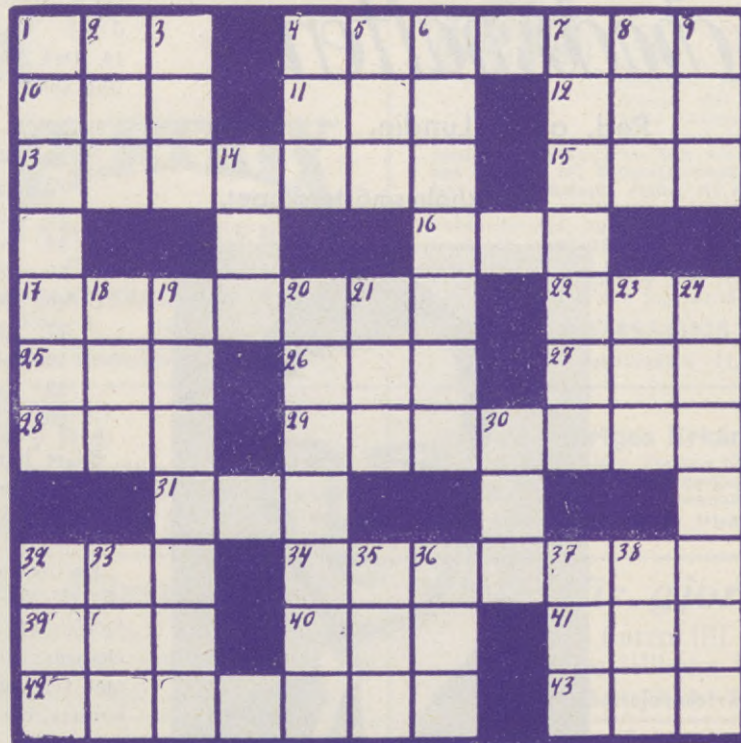
1. Gök. 4. Lupp. 7. Hymn. 11. Sova.
13. Ridå. 15. Aula. 17. Se. 18. Egga.
20. Över. 22. Is. 23. Klot. 25. Atom.
27. Ikon. 29. Rond. 31. Dans. 33. Ran.
35. Råk. 37. Edil. 39. Öser. 41. Tack.
43. Gast. 45. Geni. 47. Ut. 48. Hake.
50. Måka. 52. En. 53. Nate. 55. Allé.
57. Ilex. 59. Sfar. 61. Eton. 63. Rök.
65. Eka. 67. Stuv. 69. Gagn. 71. Erik.

73. Leni. 75. Råma. 77. Om. 78. Vaka.
80. Ynka. 82. Äl. 83. Ripa. 85. Ändå.
87. Ozon. 89. Onyx. 90. Ural. 91. Sed.

Lodrät.

2. Ösel. 3. Ko. 4. Lag. 5. Prat. 6. Pi.
7. Håv. 8. Mark. 9. Nu. 10. Vas. 12. Veto. 14. Döma. 16. Lina. 17. Skör.
19. Gadd. 21. Eiss. 24. Orka. 26. Odlä.
28. Orre. 30. Neka. 32. Nöta. 34. Nain.
36. Atta. 38. Igel. 40. Egal. 42. Chef.

KORSORD N:r 7

3. Närgånget beskåda.
4. Ledig.
5. Luftens demon.
6. Utskjutande ansiktsdel.
7. Har mängden behagat ta som yrke.
8. Ort i Värmland.
9. Läckert i fisk.
14. Sätt och på samma gång klok.
18. Så gott som lock.
19. Numera för damer, förr även använt av herrar.
20. Spis eller kakelugn.
21. I namnen på amerikanska floder och städer.
23. Geometrisk figur.
24. Är biggan.
30. I norr och söder.
32. Växling t. ex. i elektrisk ström.
33. Bokstaverat L.
35. Heter kanske någon Eva.
36. Återfinnes i 10 vågrätt.
37. Ej lugn.
38. Fisk.

Lösningar till korsord n:r 7 skola vara oss tillhanda senast före den 1 sept. För den först öppnade rätta lösningen betalas 5 kr. Pristagarens namn offentliggöres i septembernumret.

44. Smet. 46. Nexö. 47. Unge. 49. Kart.
51. Kina. 54. Tsar. 56. Leve. 58. Ernå.
60. Åska. 62. Ogin. 64. Kval. 66. Kemi.
68. Ulan. 70. Graz. 72. Ivan. 74. Nyår.
76. Måne. 77. Orm. 79. Käx. 81. Kol.
84. Po. 86. Du. 88. Os.

*

Pristagare blev *Elof Johansson, Löts Sanatorium, Avd. 1, Malby*. Femman kommer på posten.

Den blomstertid nu kommer . . .

(Forts. från sid. 13.)

Men sommaren innebär inte bara en förvandling i naturen utan även i sinne och tanke — då knoppar sakta tyckas svälla och brista i vintertunga hjärtan och livet i hemlighet sorlar över öronmusslorna som en magiskt mumlande flöjtton från en herdepipa i något lycksaligt land långt, långt bortifrån — landet som blott sommaren för några korta längtansfyllda ögonblick kan antyda i aning och dröm.

Den lilla sentimentaliteten vare dig sannerligen väl unnad! Tids nog komma sensommarens för-

brända marker och höstens brandröda uppbrotts-signaler. Just nu kunna vi emellertid instämma i skaldens-ord:

Den blomstertid nu kommer
Med lust och fågring stor.
Du nalkas ljuva sommar,
Då gräs och gröda gror.
Med blid och ljuvlig värme
Till allt som varit dött
Sig solens strålar närma
Och allt blir återfött.

Beställ **KLICHÉERNA**

hos

BRÖDERNA ÅKERBLOM

Tunnelgat. 19 B, Stockholm. Tel. 111130, 111132, 211132

E V E

margarinet till allt

drygt
billigt
närlingsrikt

i kooperativa butiker

M A L M Ö

Herman Jönssons Lackeringsverkstad

Johanneslustgatan 12 (vid flygstationen)

Tel. Malmö 259 45.

Specialverkstad för automobillackering i Duco och Dulux.

N I Z Z A

1:a klass konditori

Föreningsgatan 23 - Malmö

Telefon 190 73

EN GANG KUND — ALLTID KUND

Byggnadsaktiebolaget E. & F. Larsson

Adelgatan 2, Malmö

Telefon 225 89

UTFÖR ALLA SLAGS BYGGNADSRBETEN.

Införda offert!

G A R D I N E R

O. JOHANSSON

Bergsgatan 21 — MALMÖ — Tel. 198 45.

— ENDA SPECIALAFFÄR INOM BRANSCHEN —

Gör ett besök! Stor sortering. Billiga priser.

N. NILSSONS VEDAFFÄR

Tel. 207 35. MALMÖ. Vårgatan 5 (strax vid Värnhem)

TRÄULL — KOL — KOKS — VED

till dagens lägsta priser. Prima varor — reell behandling.

All ved lagras under tak och levereras absolut torr.

Chevrolet, Oldsmobile & Buick

PERSON- & LASTVAGNAR. Ledande i respektive prisklasser.

Fullständig verkstadsrörelse. Komplet reservdelslager.

Modern bärgningsbil.

A.-B. FRODE LUND, MALMÖ.

Aktiebolaget BACHMANS Repvaruaffär

Föreståndare: W. WALLDOW — MALMÖ

ETABLERAD 1848 - Rikst. 209 73, 209 92

Ställinor, Tågvirke och linor av bomull, Manilla, otjärad och tjärad Hampa, Bindgarn, Snören, Sjömansgarn, Mattor, Flaggor, Färger, Oljor och Penslar. Segelmakeri, Flagg- och Presenningstillv.

Dessners Advokatbyrå

St. Nygatan 54 - Malmö

Tel. 164 54

Inneh.: Jur. Kand. I. Dessner. Samma fastigh. som Gumælius.

JÖNSSONS PÄLSKAPPOR

och Svaggers sydda efter mått

REKOMMENDERAS.

Se vårt rikhaltiga lager.

Baltzarsgatan 32. Tel. 256 21.

BYGGMÄSTARE KARL LARSSON

Säfstaholmsgatan 9 MALMÖ Tel. 279 10, 170 53

Utför nybyggnader och reparationer

Införda offert

SLIPMATERIALAFFÄREN

Malmö - Östergatan 5

Original Carborundum- & Aloxit Slipskivor

Durex Slipduk och Slippapper

Telefon 233 45

Gör Edra inköp av **SKODON** uti

AX. SVENSSONS SKOAFFÄRER

Södra Förstadsgatan 60 — Tel. 289 16.

östra Förstadsgatan 2 — Tel. ankn.

Höga kvalitéer. — Lägsta priser.

OBS! ALLTID NYA MODELLER.

I V A R I V E R S O N & C:o

(Inneh. Oscar Gustafson)

Gråbrödersgatan 8. Telefon 718 35 (växel). MALMÖ.

BOKBINDERI, KONTORSBOKS- & KARTONGFABRIK. LINJERINGANSTALT

Rentz & Co. Metallgjuteri

REKOMMENDERAS!

Ringgatan 5

Telefon 297 35 Bostad: tel. 107 39

Edra inköp göres bäst och billigast

SJÖBERGS KÖTT- & CHARKUTERIAFFÄR

Möllevångstorget 1, tel. 259 98. Södra Saluhallen, tel. 117 12.

Amiralsgatan 53, tel. 122 92.

M A L M Ö

Kamras Konditori Eftr.

Västerg. 11 MALMÖ Tel. 233 29

REKOMMENDERAS!

SKÅNETRYCKERIET

STUDENTGATAN 8 - MALMÖ

Telefon 204 58, 253 87

H. M. Konungens o. H. K. H. Kronprinsens Hovleverantör.

Cederholms Byrå

Grundad 1914

S:t Pauli Kyrkog. 19 MALMÖ Telefon 226 96

BOKFÖRING - REVISIONER - RÄTTSHANDLINGAR

Byggmästare AXEL LINDGREN

M A L M Ö

Jägersrovägen 27 - Tel. 167 47

Kont. Kastellg. 11 - Tel. 180 82

Kappor - Klänningar - Blusar och Kjolar

köper Ni fördelaktigast i

THORS KAPPAFFÄR

Södra Förstadsgatan 1. MALMÖ

N J U T våra välkända och omtyckta tillverkningar av
MINERALVATTEN & LÄSKEDRYCKER

vilka framställas av naturliga frukter.

OLOF OLSSONS Vattenfabrik
(Elof Österberg)

Grundad 1898. Solgat. 21. Tel. 202 41. Malmö

MALMÖ AKVARIEAFFÄR

FAGLAR — FRÖER — AKVARIEFISKAR — Stort urval.
Burar, Akvarier samt Utensilier av alla slag i alla prislägen

Spångatan 26, MALMÖ. — Tel. 13191.

Filial: Kullag. 56, Hälsingborg. Tel. 7406.

M A L M Ö**BYGGMÄSTARE OTTO ANDERSSON**Spångatan 28 **M A L M Ö** Telefon 267 32

ALLA SLAGS BYGGNADSRARBETEN UTFÖRAS

— Infordra kostnadsförslag —

Köhlers Klichéanstalt

Stora Nygatan 54

Telefon 167 34

M A L M Ö**IDA JOHNSON****DAM KONFEKTION**

1:sta klass Syatelier

Bergsgatan 13 a

M A L M Ö

Telefon 274 75

A.-B. EKENBERG & HULDBERG

Representanter för Munksjö Pappersbruk

— PAPPER — PAPP — BINDGARN —

Tel. Linjev. 217 09, 281 17, 298 59, 263 46

Telegramadress: **Huldbergs. M A L M Ö.****BRUNNSBORRNINGAR**

utföras av A. PERSSON

Malmö - 119 60

Fridhem, Postadress Hindby

BYGGMÄSTARE HUGO ÅBERG

Nobelvägen 78 A - Malmö

Telefon 170 97 - 187 48

REKOMMENDERAS!

FJELIE MEJERIFÖRENINGÅt Fjellie goda SMÖR! Drink dess
härliga flaskmjölk och kärnmjölk!Telefon:
FLÄDIE 5Försäljning i
Lomma och Bjärröd**MOTALA****Stilfulla Möbler**Moderna Fätöljer, Rök-
och Barbord, Tevagnar,
Läs- och Golvlampor**ÅGREN & C:o A.-B. MÖBELAFFÄR**

Tel. 7 59

Platensgatan 23

Tel. 7 59

Motala Bilelektriska Verkstad

(OTTO HAGBERG)

Drottninggatan 19

Telefon 9 55

Reparationer av allt bilelektriskt - Bilelektriska reserv-
delar - Bilbatterier**Motala Glasmästeri & Inramningsaffär**

ARTUR PETERSSON

Poppelgatan 5

MOTALA

Telefon 5 29

REKOMMENDERAS

B. OLSSONS KONDITORI

Bispotalagatan 6. Tel. 253. Filial: Medevigatan 9. Tel. 1548.

NYA MODERNA LOKALER.

Servering av gott kaffe och läckra konditorivaror.

Beställningar mottagas.

BUNDNA PRIMÄRLÅNå fastigheter huvudsakligen avsedda för bo-
stadsändamål eller till affärslokaler och
belägna i Skånes städer tillhandahållas av**SKÅNES STADSHYPOTEKSFÖRENING**Västergatan 38 — **M A L M Ö** — Postfack 77

Tel. 240 68, 204 57, 276 09

Golvbrunnen FIX**Patenterad**FIX har till ändamål att förhindra att av-
loppsvatten stiger upp i källarlokalerna. Lämplig
för tvättstugor, pannrum, badrum etc. Godkänd
av Svenska Kommunal-Tekniska Föreningen.**BERNH. PERSSONS GJUTERI**

Västanforsg. 6

M A L M Ö

Telefon 237 75

HEMBAGERIET "ALVA"

Hörnet av Odens- och Tegnégatorna

Telefon 503 21 **L I M H A M N**

Stor sortering av gott BRÖD

H. OLSSON**JÄRN- & BOSÄTTNINGSPARTIKLAR**

i största sortering finner Ni i

NYA JÄRNAFFÄREN

(HUGO PETERSSON)

Järnvägs-gatan 30

L i m h a m n

Tel. 514 27, 515 72

G. PETERSSONS

KÖTT-, FLÄSK- & CHARKUTERIVAROR

Rekommenderas

Idrottsgatan 20 **L I M H A M N** Telefon 507 39

Filial: Bunkeflo 7. Telefon 500 39

GALVANOFABRIKEN

Telefon 50 227

L I M H A M N

Telefon 50 227

FÖRKROMAR • GALVANISERAR • FÖRNICKLAR

FÖRSILVRAR • KADMIERAR

M J Ö L B Y Intag Edra måltider på **BELLEVEUE Matsalar & Café**

Föreningsgatan 1. — Tel. 695.

där serveras alltid god mat till humana priser.
Abbonnenter mottagas.

Vi
Leverera:

REMSKIVOR, STÅLAGER,
HÅNGLAGER, VÄGGKONSOLER,
FOTPLATTOR, SKIVKOPPLINGAR,
KOMPRESSIONSKOPPLINGAR, M. M.

Prima **GJUTGODS** Råffling
av **KVARNVALSAR**

Mjölby Gjuteri & Mek. Verkstads A.B.
PRIMOVERKEN
M J Ö L B Y

Patienternas spalt

(Forts. från sid. 25.)

vara beredd på — att lägga papper i kaffekopparna och strömyror i sängarna äro favoritstreck.

Bland alla å sanatoriet idkade sporter står dock "klövringen" främst. Klövringen bedrivs intensivt mellan 7—8. Här finnes femininum efter behag; tjocka och smala, långa och skrala, ingen finns, som inte här kan finna sitt ideal. En sorg i all glädje och lycka, uppstår dock då föremålet för klövringsivern utskrivs. Men den sorgen är snart stillad; man uppsöker bara ett nytt litet klöver. Klöverfisket bedrivs livligt i de små furudungarna. Överallt utlägges krokar och garn, ingenstans går man säker. Särskilt givande fiskeplats är "Draga", där man mycket väl en vacker sommarkväll kan ha turen att få en liten mört på kroken. Om du begiver dig ut mot Udden, skall du dock till din stora sorg och saknad finna, att "Kärleksgranen" har fallit för "major Kroks" svärd.

(Bland allt det värdiga och hjälpgivande kvinnliga har jag visst ännu ej presenterat, vår högt uppskattade husmor. Skånska till börden, sörjer hon för både "go mad, möen mad och mad i rättan tid och madaro".)

Så spelar man schack, går på föreläsning, klövrar, idkar förningsliv och innan man vet ordet av är kontraktet utgånet. Jag är nu kry, mer eller mindre, ock många äro de, som söka min plats. Det är sällan man lämnar en tillfällig vistelseort med så glada och angenäma minnen. Ständigt leende och glada sjuklingar, goda kamrater, stärkande och livsgivande barrdoft — allt måste man sakna. Jag stuvar ihop mina pinaler, tar farväl av doktor, syster, klöver och kamrater. Det är alltså min sista natt på Orup. Tidigt i morgon skall åter Packarden få stå till tjänst. För sista gången får jag höra syster Sveas: god natt och sov gott!

Tack, desamma!

S—r.

Eftertryck av text och bilder i "Status" utan angivande av källan förbjudes!

M J Ö L B Y

DET DAGLIGA BRÖDET

bäst från

G. M. Lundins Wienerbageri

Gott i kvalitet • God vikt • Ordertel. 126

Lyzell & Johansson ADVOKATBYRÅ

Järnvägsgatan 2
Mjölby - Tel. 396

Juridiska utredningar av alla slag - Effektiv inkasso.
Automobil mål

WESTERGRENS KONDITORI

Telefon 585

REKOMMENDERAS!

Fullständig Konditorirörelse

Vid beställning av **GRAVVÅRDAR**
vänd Eder med förtroende till

MJÖLBY STENHUGGERI

Telefon 649

REMNES Fotografiska affär

Föreningsgatan 5 — Tel. 552.

Specialaffär för Amatörfotografer. Reklam- & Industri-
fotografering. Ateller för det populära **ULTRAFOTO**.
OBS! Platsens enda specialaffär.

TRELLEBORG

L. ALMROTHS EFTR. - Hilding Ek

Alla slags maskinreparationer. — Gas-, vatten och värme-
Algatan 13 anläggningar. Tel. 109.

JOHN JÖNSSON

(O. W. Wilssons Eftr.)

UTFÖR ALLA SLAGS BLECK- OCH PLÅTSLAGERIARBETEN.
Tel. 13 93. Trelleborg.
Kostnadsförslag på begäran.

Bondessons Snickeri- & Möbelverkstad

TILLVERKNINGAR AV MÖBLER OCH
BUTIKSINREDNINGAR

Järnvägsg. 15

Trelleborg

Telefon 331

O. Johanssons Bilskola

REKOMMENDERAS!

Borggatan 14

TRELLEBORG

Telefon 782

Café Framtiden

REKOMMENDERAS!

Algatan 6

TRELLEBORG

Telefon 150

V Ä S T E R Å S

Konsumrestaurangen och baren

God, vällagad mat till låga priser. Trivsamma lokaler.
KONSUMKONDIS - Vid Stora torget.

Stadens största och modernaste. Inga drickspengar.

Konsum, Västerås

Ö R E B R O

Stora Hotellet

Ö R E B R O

Telefon Namnanrop

Prenumerera på

»STATUS»

Ett nöje att skriva — och arbetet
går snabbare — resultatet blir vackrare . . .

UNDERWOOD PORTABLE

ALLT slags skrivarbete utföres på bråkdelen av den tid, som åtgår för handskrift, om man skriver på Underwood-portable. Denna lilla händiga maskin är speciellt lämplig för privatbruk, och i stor utsträckning användes den av lärare och studerande. Underwood-portable kan erhållas på fördelaktiga villkor.

A.-B. HADAR SCHMIDT

KUNGSGATAN 24 — STOCKHOLM

TEL.: »HADAR SCHMIDT»